

ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, МАЈ 2021.

БРОЈ 66

УВОДНА РЕЧ

Активности у енигматском свету и даље су ограничене на телефонско и интернетско комуницирање енигматских посленика. Дружења готово и нема, мада су интернетска и остала енигматска такмичења заступљена у значајној мери. Међутим, без директних енигматских дружења, прети потпуно отуђење личности, уз све више присутно мишљење да компјутери могу све да реше, што сигурно није тако, а још мање добро. Нема сусрета, разговора, размена мишљења, што је врло битно за енигматско стваралаштво појединаца и енигматике у целини.

И у ЕК «Нова загонетка» је завладала једна апатија и незаинтересованост за друштвене активности и тимски рад, што није добро за даљи рад Клуба и његов допринос развоју енигматике.

Ипак у Клубу има одређених активности: Припрема се друга књига «Енигматског дванаестерца» Мирослава Лазаревића, иде редовна сарадња са новосадским «Маркетпринтом» и «Новости енигмом», ради се на билтену «Весник», а ускоро почиње и слагање нове енигматске књиге Гордане Јовановић Шарић.

САДРЖАЈ

СТРАНА

ХРОНОЛОГИЈА ДОГАЂАЈА	2 – 6
ЕНИГМАТСКА ТАКМИЧЕЊА	
10. Меморијал Чика – Станка	7 – 8
2. Првенство Србије у састављању загонетака	9
Месечни «најребуси»	10 – 11
19. Међународно првенство Србије за анаграмисте	12
ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	
Алманаси Вуковог доба	13 – 16
Загонетке као лек	17
«Забавник» за 1834. год.	18 – 20
ЕНИГМАТСКИ НОВИТЕТИ	21 – 23
ЈЕЗИЧКИ ПРИЛОЗИ	24 – 27
ПРИЛОЗИ О АНАГРАМИМА	
Анаграмски псеудоними	28 – 29
Анаграмна 2020.	30 – 33
РЕАГОВАЊА И МИШЉЕЊА	34 – 40
ИЗ КЛУПСКЕ РАДИОНИЦЕ	41 – 43
ИН МЕМОРИЈАМ	
Иван Клајн	44 – 46
Данило Маринковић	47 – 48
ДОДАТАК: «СРЕМУШ», број 7	I – IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»

Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд

(11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26)

Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»

Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић

(телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

Припремио: Мирослав Лазаревић

ВАЖНИЈА ЕНИГМАТСКА ЗБИВАЊА У ПЕРИОДУ ФЕБРУАР – АПРИЛ 2021. ГОДИНЕ

среда, 6. јануар 2021. године – In memoriam

Са закашњењем смо примили тужну вест да је у Београду преминуо наш колега Милинко ЖИВКОВИЋ. Рођен је у Прељини, код Чачка 20. августа 1934. године. Радио је као радиомеханичар у служби везе МУП-а Србије. Енигматиком је почео да се бави 1953. године, прво као решавач, да би касније ушао и у састављачке воде, при чему је први рад – слововну пирамиду објавио 1975. године у бјеловарској ЧВОР РАЗБИБРИЗИ. Специјалност су му биле укрштене речи, а у београдским, загребачким и бјеловарским издањима објавио је око 2.500 загонетака. Уз захвалност за допринос српској енигматици, нека му је вечна слава.

понедељак, 1. фебруар 2021. године – Текст у «Новости енигми»

У броју 2461 београдске НОВОСТИ ЕНИГМЕ, на страни 80, у рубрици ЕНИГМИН ВРЕМЕПЛОВ, објављен је текст Јована ВУКОВИЋА: МАЈСТОРИ ЗА РЕБУСЕ, а поводом сећања на људе и догађаје који су обележили 70 година излагања ЕНИГМЕ. Говори се о врским ЕНИГМИНИМ састављачима ребуса Павлу АНДРЕЈЕВИЋУ, Србољубу СТАНКОВИЋУ, Драгану РУМЕНЧИЋУ, Жожету РИЈАВЕЦУ, Радомиру ВОЛИЊЕЦУ, па касније Олафу ЉУБИБРАТИЋУ, Момиру ВУЧЕНОВИЋУ, Браниславу НИКИЋУ и другим.

петак, 5. фебруар 2021. године – Текст у «Политика разбигризи»

У броју 164 београдске ПОЛИТИКА РАЗБИБРИГЕ, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, објављен је текст Јована ВУКОВИЋА: ЗАГОНЕТКЕ И АНЕГДОТЕ, у коме се говори о енигматским ствараоцима, који су ради већег скретања пажње на њихове умотворине, често формирали анегдотске загонетке. Поре осталих такви су били и француски књижевник Виктор ИГО и један од старих сарадника ЕНИГМЕ Радоје СТОЈАНОВИЋ.

петак, 5. фебруар 2021. године – Сарадња са «Маркетпринтом»

У складу са редовном вишегодишњом сарадњом са новосадском издавачком кућом МАРКЕТПРИНТ, ЕК НОВА ЗАГОНЕТКА је послала електроски 148. серију од 10 укрштеница, за њихова издања ЉУБАВНИ ВИКЕНД РОМАН. Овога пута аутори радова били су: Драган МАТОВИЋ (8) и Томислав ПОПОВИЋ (2).

уторак, 16. фебруар 2021. године – Седница Председништва ЕСС

У београдском ХОТЕЛУ МАЖЕСТИК, у времену од 11,00 – 13,00 часова, одржана је седница Председништва Енигматског савеза Србије. Присутни су били: Жељко ДИМОВИЋ, председник ЕСС-а, Љубиша БАНОВИЋ, потпредседник ЕСС-а и Миле ЈАНКОВИЋ, Сретен ПЕРИЋ и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ, чланови Председништва ЕСС-а.

Договорено је следеће:

1. Годишња Скупштина ЕСС–а одржала би се на јесен (Нови Сад, Смедерево . . .), а уколико епидемиолошка ситуација не би дозвољавала веће скупове, онда би се она организовала ON LINE путем интернета.

2. ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ (21. фебруар) требало би обележити преко свих енигматских интернетских блогава и сајтова чланица ЕСС–а, а 13. март, када ове године пада ЗАГОНЕТНА СУБОТА поменути, сходно ранијој одлуци Председништва ЕСС–а, да се тога дана обележава овај празник српских енигмата.

3. Ради што веће популаризације енигматике у мањим срединама, у Председништво ЕСС–а, поред представника клубова, као правних лица, треба укључити и представнике секција Савеза, које немају статус правног лица.

4. Рок за плаћање годишње чланарине ЕСС–у треба померити за 31. мај текуће године, а да право гласа на скуповима до тада имају сви они који су измирили чланарину до 31. децембра претходне године.

недеља, 21. фебруар 2021. године – Дан енигмата Србије

Празник српских енигмата установљен на 9. Сусретима енигмата Србије у Вршцу 2009. године, као спој средњовековног народног усменог загонетања и почетка објављивања првих српских ауторских загонетака. Те године је у српском алманху ЗАБАВНИК, Димитрије ДАВИДОВИЋ публиковао прве српске шараде и логогрифе непознатог аутора (укупно 22 загонетке), а те године је покретни народни црквени празник ЗАГОНЕТНА СУБОТА, као симбол народног загонетања, падао 8. фебруара по старом Јулијанском календару, што је данас по новом Грегоријанском календару 21. фебруар. Ове 2021. године ЗАГОНЕТНА СУБОТА пада 13. марта. Два дана после тога, значи 15. марта, почиње велики седмонедељни Васкршњи пост (траје 48 дана), тако да се ове године празник Васкрсења Исуса Христа прославља у недељу, 2. маја.

недеља, 21. фебруар 2021. године – Међународни дан језика

Организација Уједињених нација за образовање, науку и клтуру (УНЕСКО) обележава 21. фебруар као МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА, у циљу подизања свести и значају очувања матерњег језика. У циљу доприношења заштити и очувању мултикултурализма о вишејезичности, Република Србија је 2006. године приступила Европској повељи о регионалним или мањинским језицима Савета Европе. У циљу очувања језика националних мањина, Србија обезбеђује, осим на српском језику, образовање на још осам матерњих језика: албанском, бошњачком, бугарском, мађарском, русинском, румунском, словачком и хрватском. Осим тога, још осам језика се изучава у оквиру наставног предмета Матерњи језик са елементима националне културе: буњевачки, влашки, македонски, немачки, ромски, словеначки, украјински и чешки.

Поред српског језика у службеној употреби је још 11 језика националних мањина: албански, босански, бугарски, мађарски, македонски, румунски, русински, словачки, хрватски, црногорски и чешки.

Домаћи лингвисти упозоравају да се српски језик налази пред све већом најездом енглеског и да је угрожен као и неки светски језици.

Генерална скупштина УНЕСКО 1999. године прогласила је 21. фебруар за Међународни дан матерњег језика, у знак сећања на студенте који су тога дана 1952. године, убијени у Даки у источном Пакистану, због протеста што њихов матерњи језик није проглашен званичним.

субота, 27. фебруар 2021. године – In memoriam

У Новом Саду је преминуо (рођен у Чортановцима, 16. октобра 1933) наш познати правник, писац и новинар, свестрани спортиста и шахиста, као и свестрани енигмата Данило – Дача МАРИНКОВИЋ, рођени брат Радислава МАРИНКОВИЋА РАДЕМАРА.

понедељак, 1. март 2021. године – Текст у «Новости енигми»

У броју 2462 београдске НОВОСТИ ЕНИГМЕ, на страни 80, у рубрици ЕНИГМИН ВРЕМЕПЛОВ, објављен је текст Драгана ЛОЈАНИЦЕ: РАТНО ПРОЛЕЋЕ 1999, а поводом сећања на људе и догађаје који су обележили 70 година излагања ЕНИГМЕ. Говори се о ратним бројевима ЕНИГМЕ за време бомбардовања и агресије на нашу земљу од стране моћника НАТО алијансе 1999. године.

петак, 5. март 2021. године – Текстови у «Политика разбибризи»

У броју 165 београдске ПОЛИТИКА РАЗБИБРИГЕ, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, објављен је текст Јована ВУКОВИЋА: МАТЕМАТИКА У СЛУЖБИ ЕНИГМАТИКЕ, у коме се говори о бројкама и другим математичким величинама које су одавно постале саставни део загонетки, тако да се неке загонетке зову по математичким изразима. Бројке се најчешће појављују у словним ребусима, једначинама, криптограмима сабирања и одузимања, бројчаним укрштеницама, рачунским проблемима . . .

На страни 32 истог листа дат је приказ са завршеног 19. Међународног првенства Србије за анаграмисте, на коме је у конкуренцији 40 такмичара из Србије, Хрватске, БиХ и Македоније, по десети пут победио Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ (Нови Сад). Други је био Јовица МАРКОВИЋ (Сочаница код Лепосавића), а треће место је освојио Ненад САВИЋ (Београд). Наведимо два високо пласирана такмичарска рада: КАКО ОН УЗНЕМИРИ ЛОПОВЕ (Закон о пореклу имовине, Јовица МАРКОВИЋ) и ОН ТЕ КЛАСИКОМ ДИРА (Доменико Скарлати, Томислав ПОПОВИЋ).

субота, 13. март 2021. године – Загонетна субота

Ове године, црквени народни празник ЗАГОНЕТНА СУБОТА, посвећен средњовековном усменом народном загонетању, које се преносило с колена на колено усменим путем, као покретни празник, везан за Васкршње празнике, ове године пада 13. марта. У Енигматском савезу Србије, пошто је у основи за одређивање ДАНА ЕНИГМАТА СРБИЈЕ била ЗАГОНЕТНА СУБОТА, која се заједно са Васкрсом помера, одлучено је да се сваке године ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ прославља 21. фебруара, а обележава онај дан када те године пада ЗАГОНЕТНА СУБОТА.

недеља, 14. март 2021. године – Афоризам недеље

У недељном издању београдског дневника ПОЛИТИКА, у рубрици ЧИТАОНИЦА, објављен је афоризам недеље, који је саставио члан ЕК НОВА ЗАГОНЕТКА др Ђорђе ОТАШЕВИЋ, доктор лингвистичких наука, који је на челу издавачке куће АЛМА, која се бави и издавањем енигматских књига. Афоризам је из књиге ЦВРКУТ ПУЊЕНИХ ПТИЦА и гласи:

СРБИЈА МИ ЈЕ МАЈКА. ЗАПАД МИ НИЈЕ ОТАЦ, АЛИ ОБАВЉА СВЕ БРАЧНЕ ДУЖНОСТИ.

понедељак, 15. март 2021. године – Сарадња са «Маркетпринтом»

Новосадској издавачкој кући МАРКЕТПРИНТ, ЕК НОВА ЗАГОНЕТКА је послала електронским путем 149. серију од 10 укрштеница, за њихова издања ЛЈУБАВНИ ВИКЕНД РОМАН. Овога пута аутори радова били су: Душко ЛАЗИЋ (7), Драган МАТОВИЋ (2) и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (1).

среда, 31. март 2021. године – In memoriam

У родном Београду је преминуо (рођен 31. марта 1937. године) Иван КЛАЈН, академик, доктор наука, факултетски професор, лингвиста, новинар и писац, који је објављивао и загонетке, нарочито анаграме и палиндроме, па заслужује да буде у следећем издању ЛЕКСИКОНА СРПСКИХ ЕНИГМАТА.

четвртак, 1. април 2021. године – Текстови у «Новости енигми»

У броју 2463 београдске НОВОСТИ ЕНИГМЕ, на страни 80, у рубрици ЕНИГМИН ВРЕМЕПЛОВ, објављен је текст Јована ВУКОВИЋА: СТОЈАНОВИЋИ У ЕНИГМИ, а поводом сећања на људе и догађаје који су обележили 70 година излажења ЕНИГМЕ. Говори се о четворици сарадника ЕНИГМЕ са презименом СТОЈАНОВИЋ: Петру, Радоју, Миленку и Бранку, при чему су сви они важни за историју овог листа.

На страни 57 истог часописа, у рубрици СВЕТ ЕНИГМАТА, представљена је 11. енигматска књига Мирослава ЛАЗАРЕВИЋА: ЕНИГМАТСКИ ДВАНАЕСТЕРАЦ, ПРВИ ДЕО, као 12. свеска МАЛЕ ЕНИГМАТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ у издању Енигматског клуба НОВА ЗАГОНЕТКА и београдске АЛМЕ. Књига је аутобиографског карактера и садржи избор радова из области ангажоване енигматике, скандинавски и класичних укрштеница.

петак, 2. април 2021. године – Текст у «Политика разбирези»

У броју 166 београдске ПОЛИТИКА РАЗБИРИГЕ, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, објављен је текст Јована ВУКОВИЋА: ПО ЧЕМУ СЕ БИРА ЈАГЊЕ. Говори се о занимљивим загонеткама у стиху, објављеним у старим листовима, којима старост ништа не смета. Помињу се загонетке из ГОЛУБА, као и шаливе питалице из књиге Вука ВРЧЕВИЋА: МОРАЛНО – ЗАБАВНЕ И ШАЉИВО ПОУЧИТЕЛНЕ СРБСКЕ ЗАГОНЕТКЕ из 1857. године.

петак, 23. април 2021. године – Светски дан књиге

Одлука о обележавању СВЕТСКОГ ДАНА КЊИГЕ И АУТОРСКИХ ПРАВА донета је на Генералној конференцији УНЕСКО-а, одржаној у Паризу 1995. године.

У Шпанији је 23. април празник још од 1923. године, у част писца Мигела ДЕ СЕРВАНТЕСА, који је умро на тај дан. Поред тога, на Каталонском фестивалу, тога дана је традиција да мушкарци дају ружу својим вољеним, а жене дају књигу у замену.

Одлучено је да се СВЕТСКИ ДАН КЊИГЕ И АУТОРСКИХ ПРАВА слави овог датума, не само због Каталонског фестивала и годишњица смрти Мигела ДЕ СЕРВАНТЕСА, већ што је то и датум годишњице рођења и смрти Вилијама ШЕКСПИРА.

Пошто се енигмати друже са књигама, ово би могао да буде и дан који би сви енигматски посленици требало да обележе, поштују и уважавају.

недеља, 25. април 2021. године – Сарадња са «Маркетпринтом»

На уобичајени начин, електронским путем, са припремљеним укрштеницама за штампу, новосадском МАРКЕТПРИНТУ послата је 150. серија од 10 укрштеница за њихова издања ЛЈУБАВНИ ВИКЕНД РОМАН. Аутори радова овога пута били су: Душко ЛАЗИЋ (6) и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (4). Овим је Енигматски клуб НОВА ЗАГОНЕТКА, у дугогодишњој сарадњи, послао укупно 1.500 скандинавски формата 11x14 и 10x15 поља, са описним пољима без слике. Ово је леп јубилеј вишегодишње коректне сарадње, па све честитке треба упутити обема странама. ЕК НОВА ЗАГОНЕТКА је увек на време испуњавала договорене и преузете обавезе, а Новосађани су, што је реткост у енигматском свету, редовно изврашавали своја финансијска дуговања.

У сарадњи која тече од 26. фебруара 2002. године, значи више од 19 година, до сада је послато укупно 1.500 укрштеница од 33 аутора, а хонорар од ове сарадње ишао је у клупску класу, за реализацију текућих активности. Уз захвалност свима који овом сарадњом помажу клубу, а посебно Душку ЛАЗИЋУ, чији је учинак премашао 400 састава, учинак појединаца је следећи:

Душко ЛАЗИЋ (420), Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (249), Миодраг ТОШИЋ (148), Момир ВУЧЕНОВИЋ (81), Владета ТРИВУНАЦ (79), Карло ВЕРЕБ (76), Живомир ЈЕВТИЋ (66), Бранко НИКОЛИЋ (46), Младен МАРКОВИЋ (38), Динко КНЕЖЕВИЋ (36), Љубиша ЈАКШИЋ (30), Драган МАТОВИЋ (28), Томислав ПОПОВИЋ (19), Љубислав ДРАКУЛИЋ (17), Михајло ВЕМИЋ, Жељко ПРВАНОВ, Марјан РАДАКОВИЋ и Мирослав ЦВЕТКОВИЋ (по 15), Ново ЗЕКИЋ (14), Јан БАЖИК, Ивица МЛАЂЕНОВИЋ и Милица СТЕВАНОВИЋ (по 12), Вељко ДОПУЂА (10), Владимир ШАРИЋ (8), Миленко МИЈАТОВИЋ (7), Мирослав ЖИВКОВИЋ и Александар ЈАНКОВИЋ (по 5), Станислав ЛУКИЋ, Вељко МАКСИМОВИЋ, Милосав МАРЈАНОВИЋ, Веселин ПАТРОНИЋ и Сретен ПЕРИЋ (по 4) и Љубиша БАНОВИЋ (2).

Као што се види од 33 колега који су учествовали у обој клупској акцији, 12 њих није више са нама, па ћемо овај јубилеј обележити без њих, али уз тужно сећање на нашу лепа дружења и сарадњу, уз констатацију да Клуб никада неће заборавити њихово ангажовање на овом плану, као ни њихов допринос у раду Клуба.

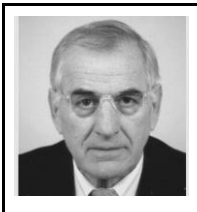
Тужна је чињеница да је данас све мањи број оних који на овај начин желе да помогну Клубу, да више нема оног ентузијазма заједништва и друштвене помоћи и да се енигмати све више окрећу својим проблемима и евентуалној заради. Клуб долази у све већа искушења, па је питање његовог опстанка врло реално.

субота, 1. мај 2021. године – Рођендан Љубислава Дракулића

Једно радосно обавештење. Наш колега и велики другар, племенит и коректан човек Љубислав ДРАКУЛИЋ слави 90. рођендан и још увек је енигматски активан, сарађујући у НОВОСТИ ЕНИГМИ. Рођен је у Горњем Хрстовцу, код Костајнице, 1. маја 1931. године, инжењер је грађевинарства, а од 1952. године је у свету загонетања, као друштвени радник, пропагатор енигматике, уредник, писац и састављач.

После немилих догађаја у грађанском рату у бившој Југославији, као избеглица извесно време је живео и радио у Београду, да би невољно, начетог здравља, вратио се у Хрватску, где сада дане проводи у Сиску.

Члан је ЕК НОВА ЗАГОНЕТКА и о њему ћемо писати опширније, а сада му желимо срећан јубиларни рођендан са жељом да га здравље послужи и да и даље буде животно и енигматски активан.

ЕНИГМАТСКИ КЛУБ «НОВА ЗАГОНЕТКА»

О р г а н и з у ј е т р а д и ц и о н а л н о

ТАКМИЧЕЊЕ У САСТАВЉАЊУ СЛОВНИХ РЕБУСА И ИНДИРЕКАТА *10. «Меморијал Србољуба Станковића»*

Такмичење се организује у следећим дисциплинама:

1. Чист словни ребус

(једнословни, вишесловни
или са речима)

2. Комбиновани словни ребус

(са словима, бројевима, знацима,
симболима)

3. Индирект у свим варијантама

(синоним поставке, израз који се логички
наслања на поставку или произилази из
ње, узимање, недостајање или
наглашавање одређених делова
синонима или асоцијације поставке
и слично)

Општа такмичарска правила:

1. Може се учествовати у једној или више дисциплина, са највише 15 састава по једној и са највише три ауторске шифре укупно.
2. Сваки рад, са назнаком шифре аутора, мора бити коректно и потпуно представљен са решењем, а на посебном папиру А5 формата.
3. Радови се могу састављати у складу са опште прихваћеним правилима, али и на основу нових идеја и развојних путева предметних загонетака.
4. Код оцењивања радова узимаће се у обзир оригиналност, маштовитост, духовитост и комбинаторика поставке, као и ефектност решења.
5. Један од критеријума у вредновању ребуса биће и «економичност» рада, тј. разлика између броја слова решења и броја слова у поставци.
6. Разломачка црта у ребусима неће се третирати као посебан знак.
7. У обзир долазе све варијације индиреката: наставак поставке, синоним или асоцијација за поставку, узимање, недостајање или наглашавање одређених делова синонима или асоцијације поставке и слично.
8. Такмичарски радови који не испуњавају наведене пропозиције биће дисквалификовани, без обзира на њихов квалитет.

Општи услови конкурса:

1. Радове ће оцењивати жири, који ће бити накнадно одређен. Одлуке жирија су коначне, а чланови жирија немају право учешћа у такмичењу.
2. Аутори радова ће бити откривени тек по завршетку рада жирија и одређивања коначног пласмана.
3. За све такмичарске дисциплине, за ауторе три најбоље пласирана састава, биће обезбеђене одговарајуће награде.
4. Радове слати под шифром на адресу: ЕК «Нова загонетка» (за Мирослава Лазаревића), 11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26.
5. У другој мањој затвореној коверти у истој пошљици треба ставити идентификацију шифре, са именом и презименом аутора, кућном и електронском адресом и бројем телефона.
6. Рок за слање радова је 30. новембар 2021. године.

Београд, 30. април 2021. године

Председништво ЕК «Нова загонетка»

Жељко Димовић, Сомбор

ДРУГО ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА У ОРГАНИЗАЦИЈИ ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ ТАМИЧЕЊЕ ЈЕ У ТОКУ – РОК ЗА ДОСТАВУ РАДОВА ЗА ПРВА ДВА КОЛА ВЕЋ ЈЕ ИСТЕКАО

Кроз четири кола љубитељи енигматике имаће прилики да се надмећу у састављању скандинавке, анаграма, ребуса и стиховне загонетке, а такмичар који освоји највише бодова биће шампион Србије за 2021. годину. Победник конкурса биће проглашен на овогодишњим Сусретима енигмата Србије, а осим њега награде ће добити и три најуспешнија такмичара у свакој дисциплини. Компанија НОВОСТИ, која увек подржава активности ЕСС – а, обезбедиће књиге из свог издавачког програма.

У првом колу, које је одржано под називом **МЕМОРИЈАЛ МИОДРАГА ТОШИЋА** (у знак сећања на врсног састављача укрштеница из Београда), задатак је био да се састави скандинавка на димензије 12x18 (заједно са рубним пољима), какве су у часопису НОВОСТИ ЕНИГМА. Изрез за слику требало је да буде величине 6x7 у било ком углу, а речи нису могле да улазе у рубна поља скандинавке. Личност из скандинавке морала је да буде из Србије и да има тачно 11 слова, која ће бити уписана искључиво водоравно, а других тематских појмова није смело да буде. У обзир су долазиле све наше познате личности (глумци, спортисти, музичари, књижевници, уметници итд), осим певача фолк музике, учесника ријалити програма и личности које су покојне.

Сваки такмичар могао је да учествује у овом мадметању са највише три рада. Радове је требало припремити на уобичајени начин, са навођењем извора за мање познате појмове.

Припремљене скандинавке слале су се на мејл: kombinator015@mts.rs или на адресу: СРЕТЕН ПЕРИЋ, Славка Родића 52, 15300 Лозница, а **рок за слање радова био је 1. априла 2021. године**.

Након што жири прегледа приспеле радове, 12 најбољих састављача добиће бодове (25, 20, 15, 12, 10, 8, 6, 5, 4, 3, 2 и 1) и тај систем важиће за свако коло.

У другом колу 2. Отвореног првенства Србије у састављању загонетака, које се одржавало под називом **МЕМОРИЈАЛ МИЛАНА МИЛИНА** (у знак сећања на врсног састављача преметаљки из Србобрана), на програму је било анаграмирање, а задатак је био посвећен српском филологу, сакупљачу народних умотворина и писцу првог речника српског језика. Задатак је био да се састави чист анаграм на задату тему:

ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЋИЋ – РЕФОРМАТОР СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Сваки такмичар могао је да пошаље за надметање највише три рада. Радови су се слали на исти начин као и у случају скандинавки, са **роком до 1. маја 2021. године**.

Вредновање радова ће бити исто као и за прво коло овог такмичења.

СА БЛОГА ЗА ЛЈУБИТЕЉЕ РЕБУСА БРАНИСЛАВА НИКИЋА
rebusi.blogspot.com
МЕСЕЧНИ «НАЈРЕБУСИ»

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАР 2021.

Аутор: Божо МИЉЕВИЋ

Сви се раселише (5, 1, 5, 5 = 4, 5, 7)

ОСТА ПУСТА ДУБРАВА (Остап у стаду брава)

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МЕСЕЦ ФЕБРУАР 2021.

Аутор: Зоран МИЛУНОВИЋ

Мајка испитује делове скупа (4, 2, 8, 7 = 4, 6, 5, 6)

МЕРИ УЗОРКЕ СТАРА МАТЕРА (Мери уз оркестар аматера)

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МЕСЕЦ МАРТ 2021.**Аутор: Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ****Хрватски изумитељ гост хотела (5, 3, 6 = 4, 5, 1, 4)****МАТЕ РИМАЦ У РИЦУ (матер има цурицу)****ОСАМ ПРВОЛАСИРАНИХ РЕБУСА У МАРТУ МЕСЕЦУ 2021. ГОДИНЕ
СА ОЦЕНАМА СУДИЈА**

plas- man	rebus	autor	I Faza	Braslav Nikšić	Ilija Đurković	Ejup Sanić	Boris Nazaretsky	Aljoša Vuković	Andon Koloski	zbir
1.	8559. Mate Rimac u Ricu (mater ima curicu)	Z. Radisavljević	12	5	4		4		3	28
2	8556. Nadiru meraklije (Nadi rum Erak lije)	Č. Jelić	11	1	2	4	1	4	4	27
3	8576. Sasu Eskimka na lomače dosta kala (sa Sueskim kanalom ače do stakala)	Č. Jelić	7		5	5	5			22
4.	8539. Suđena si mi (suđe na Simi)	B. Miljević	10	2		3		3	2	20
5.	8578. Jedli nas Jemenka (jedina sjemenka)	Č. Jelić	8	4		1	3	1	1	18
6.	8583. A sad adio (Asada dio)	B. Miljević	7	3					5	15
7.	8536. Gazi jasmín istrom (gazija s ministrom)	Č. Jelić	6		1	2		5		14
8.	8599. Kad imate jaku buru? (kadi Mateja kuburu)	Č. Jelić	6		3		2	2		13

Зоран Радисављевић, Нови Сад

19. МЕЂУНАРОДНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ ЗА АНАГРАММИСТЕ

После двомесечних надметања од 1. новембра до 31. децембра 2020. године, завршено је 19. Међународно првенство Србије за анаграмисте. На овом енигматском надметању учествовало је 40 такмичара из Србије, Хрватске, БиХ и Македоније, а такмичење се одвијало у шест анаграмних категорија. **Зоран Радисављевић** из Новог Сада освојио је шампионску титулу десети пут, други је био нови енигматски ас **Јовица Марковић** из Сочанице, код Лепосавића, док је треће место освојио Београђанин **Ненад Савић**. Даље су се пласирали **Иван Андонов**, **Дарко Марковић**, **Софија Нецин**, **Небојша Јевтовић**, **Драгиша Цетић**, **Димитрије Спасић**, **Марко Обрадовић**, **Борис Дубовски**, **Дарко Радојевић** итд.

Листа 18 најбољих такмичарских радова је:

01. **Јовица Марковић**: КАКО ОН УЗНЕМИРИ ЛОПОВЕ!
(Закон о пореклу имовине);
02. **Томислав Поповић**: ОН ТЕ КЛАСИКОМ ДИРА! (Доменико Скарлати);
03. **Иван Андонов**: ОДЕ СМИРЕН АНАГРАМНИ ИДОЛ, ТЕ МИ САД ПРОСТО
ФАЛИ! (десет година од смрти професора Милана Милина);
04. **Софија Нецин**: БИЋЕ ОДВИКАВАН! (Бане Видаковић);
05. **Јовица Марковић**: ДУГО НЕ ПАЗИ И УМРО ЈЕ ОД ДРОГЕ. АДИО
НЕНАДМАШНИ МАЈСТОРЕ! (Дијего Армандо Марадона преминуо у
шездесетој години);
06. **Дарко Марковић**: СНИМ, А ЛУТАМ БОС! (сомнабулиста);
07. **Зоран Радисављевић**: ОПТИЧАР ДАЈЕ КОРИСНЕ! (диоптријске наочаре);
08. **Борис Назански**: ЖЕСТОК МАСОВНИ СТРАХ, ГРОЗАН ПО ЉУДЕ!
(снажан земљотрес погодио Хрватску);
09. **Иван Андонов**: БЕС И ПРИРОДНО «НЕ» ЕЛЕКТРАНАМА!
(одбранимо реке Старе планине);
- 10–11. **Стефан Мишковић**: ШУХ! УЗЕ ТОПА! (потез у шаху);
- 10–11. **Небојша Јевтовић**: БРАНИ РУКОМ! (Роман Бурки);
12. **Димитрије Спасић**: ТАД МИ: НЕ! (деманти);
13. **Зоран Радисављевић**: МА, ОНДА ПУСТИМ, РЕД ЈЕ!
(даме имају предност);
14. **Дарко Марковић**: ТО ЛИ ХРПЕ СМЕЋА ДАНИМА ДИРЕКТНО ПРИСТИЗАЛЕ?
(хродроелектрана Потпећ из система Дрина – Лим);
- 15–17. **Јовица Марковић**: ДА ЛИ «ИКС» НА ПОРТО – ЦСКА?
(спортска кладионица);
- 15–17. **Зоран Радисављевић**: РЕТОРИКОМ ЗАДА СМЕР!
(Еразмо Ротердамски);
- 15–17. **Зоран Радисављевић**: ОПОЈНА КАО ВИНО, ТРАЈНО ИМА ДУНАВ!
(Аутономна покрајина Војводина);
18. **Рудолф Реић**: УГОДАН БАРИТОН И ГЛАС КОЈИ ЗАТРЕПЕРИ!
(Бајага и инструктори: «Године пролазе»).

Мирослав Живковић, Јагодина

ЗАГОНЕТКЕ У АЛМАНАСИМА ВУКОВОГ ДОБА

**ШАРАДЕ И ЛОГОГРИФИ ПОСТАЈУ СТАЛНИ ДЕО
ПОЕТСКОГ САДРЖАЈА У СРПСКИМ АЛМАНАСИМА,
КОЈИ СУ БИЛИ ПУБЛИКОВАНИ
У ПРВОЈ ПОЛОВИНИ ДЕВЕТНАЕСТОГ ВЕКА**

Историјат српских алманаха неминовно креће од **Захарија Орфелина**. Он је 1766. и 1767. објавио два календара, која су се по свом садржају могла убројити у алманахе. Но, они нису сачувани, мада их је евидентирао **Вук Караџић** у једном свом тексту. Касније је Орфелин издао *Вечни календар* (1783), али је он садржавао доста прилога из науке.

Теоретичари књижевности су усвојили став да је алманах спој календара и књижевно-забавног додатка. Прва половина деветнаестог века је карактеристична по појави већег броја таквих публикација. Први алманах тог времена био је *Забавник*, кога је од 1815. године уређивао **Димитрије Давидовић**. У њему су се појавиле прве српске шараде и логогрифи. Ове загонетке биле су донете у пар стихова. *Банатски алманах* је наставио да објављује ове загонетке, али оне су биле са већим бројем стихова.

Пошто су се поменути алманаси јавили у периоду интензивног стваралаштва Вука Караџића, условно су названи «Алманаси Вуковог доба». Излазили су из штампе једном годишње, а сваки од њих имао је неке своје посебности у оквиру садржаја. Што се тиче самих загонетака, углавном су се објављивале шараде и логогрифи, а тек покаткад појавила се и која класична загонетка. Занимљиво је то да су виспирени решаваачи давали своја решења такође у виду песме.

С обзиром да ова тематика, тј. присуство загонетака у старијим српским алманасима није досад обрађивана, ово је само делимични покушај да се сагледа тај период из енигматског угла. А уколико би се озбиљније кренуло са писањем историјата српске загонетке, то би морало да се детаљније проучи.

У наставку написа, даће се кратак увид о загонеткама, које су биле објављене у овим алманасима: *Сербска пчела*, *Уранија*, *Голубица*, *Драгољуб* и *Авала*.

СЕРБСКА ПЧЕЛА

Изашло је дванаест годишњих едиција овог алманаха (1830 – 1841). Покренуо га је **Павле Стаматовић**, сегедински парох. Био је публикован у три града: у Будиму, Новом Саду и Сегедину.

Загонетка на загонетку је започета у алманаху *Пчела* из 1929. године, а њен наставак је надовезан на прво годиште *Сербске пчеле* (странице 133–134). Решење те загонетке би се морало наћи у дотичном алманаху, а у документацији аутора овог текста, оно не постоји. Мора се напоменути да читав овај текст, као и они наредни, произилази из непотпуних бележака, које су написане још пре четврт века. Тада се није очекивало да ће то нечему користити, јер ВЕСНИК још није био на видiku.

У годишту за 1832, на страницама 116–117 појавила се једна занимљива загонетка, из које се доносе само почетни стихови:

Ил' са Фрушке Горе гледао или са Дунава
са четири слога реч сам стара од седамнаест слова
често с тобом певам и у хладу спавам
често опет у сред' зиме под снегом позивам . . .

УРАНИЈА

Покретац је **Димитрије Тирол**, васпитач кнежевске породице. Иашла су само два годишта, и то 1837. и 1838. године.

Први годишњак из 1837. донео је разрешења логогрифа, који су били штампани у *Забавнику* из 1836. године на странама 282 и 283. Ево како су два решавача дала своје одговоре да би поетски објаснила логогриф са решењима: ИБАР, РИБА, БАРИ, РАБ.

Вукашин Радишић, професор из Крагујевца је дао ове стихове:

Вечно текла тија вода Ибар
подвикује чича Ранко рибар
даде м' рибе неколи шарана
управ' доста за прославу дана
дана велим Божјег угодника
књаза Србског и мога крстника
то када мошти с' Бари град ношају
од радости срца свим играју . . .

Јефтимије Петровић, надзиратељ контумаца мокрогорског, написао је ово:

Да је мени Ибар воду пити
у ком риба по брзутку плови
могло би ми гр'оце вопит
гди с' умилни прозидични хорови!
Кои славе Бари град Николаја
Славјанскога цара Ходатаја . . .

Следеће године је била објављена ова загонетчица:

Нитко их нема, нитко их неће,
а кад би их когод имао, неби их дао за цели свет?

ГОЛУБИЦА

Ово је било главно књижевно гласило. Излазила је у периоду 1839–1841. Покренуо ју је, у Београду, **Григорије Возаровић**, књиговецац и књигопродавац.

Већ у првом годишту појавио се један дугачак логогриф, кога је саставио **Вл. Стојадиновић**. Имао је чак двадесетдевет стихова, сваки од по четрнаест слогова.

Голубица из 1840. године донела је шараду, чије је решење било: КУПИНА, састављено из делова: КУПИ + НА. Она је гласила овако.

Када пламен стаде на подножју
из мен' пророк позна вољу Божју,
два ми слога нужду показују
а са последњим милост указују (људи).

Јасно се уочава да је у питању биљка из Мојсијевог провиђења.

**АЛМАНАСИ «ВУКОВОГ ДОБА» КОЈИ СУ ОБЈАВЉИВАЛИ ЗАГОНЕТКЕ,
А КОЈИ СЕ ПОМИЊУ У ТЕКСТУ**

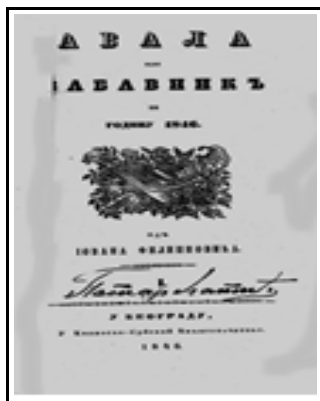
**Покретач: Димитрије Тирол
(1793 – 1857)**

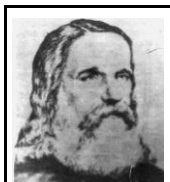
**Покретач: Григорије Возаровић
(1790 – 1848)**

**Уредник: Теодор Павловић
(1804 – 1854)**

**Уредник: Јован Филиповић
(1819 - 1876)**

**Павле
Стаматовић**

**Димитрије
Тирол**

**Теодор
Павловић**

**Григорије
Возаровић**

ДРАГОЉУБ

Ово је био први алманах посвећен женама. Уређивао га је **Теодор Павловић**, тадашњи познати новинар. Ишла су само два годишта: 1845. и 1846, и то у Пешти.

Писац **Никола Боројевић**, у првом годишту, на странама 185 – 186, имао је неколико занимљивих загонетака. Овде ће бити приказане само три такве.

**Код будала нигде не почивам
код мудрога често мир уживам
ласкатељ ме окреће, премеће
виновник сам среће и несреће.**

Решење: ЈЕЗИК

**Свак ме ружи исмејава
и за луду признаје
но опет ме подражава
роб мог царста постаје.**

Решење: МОДА

**Нит се једе, нит се пи
нит у башти расти
но за све то слађе није
што од моје сласти.
Ком ја дадох, тај ми врати
исту сладост благу.
Ако желиш, што сам знати
питај своју драгу.**

Решење: ПОЉУБАЦ

АВАЛА

Јован Филиповић, правник по струци, а иначе тадашњи архивар Књажевске канцеларије, издавао је овај алманах две године (1846. и 1847).

Број из првог годишта донео је логотиф, чије се једно решење управо односило на назив те публикације. Остала два решења била су: АЛА и ВАЛА.

Загонетка из истог броја имала је решење: ЧЕТКА.

**За бадава много трошиш
на одећу, коју носиш.
Не стоји ти ово добро
ако мене ниси подбо,
да начиним са десна, лева
што нетреба, јошт нема.**

Следеће године, на страни 105 појавила се шарада:

**Три ми прва писма значе дрво
из кога сам цела састављена
а три друга мрзе деца врло
кад им рекнеш, јер су растављена
од онога што имати желе
па им други 'вако «недам» веле.
Цела реч ми плови као гуска
сваком водом, која није уска.**

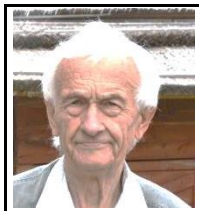
Решење: ЧАМ + АЦ = ЧАМАЦ.

Мора се признати да није најјасније шта значи реч АЦ, мада је она у шаради објашњена на одређени начин. Треба нагласити да су загонетке из свих алманаха писане старословенским језиком, тако да долази до извесних размимоилажења при преласку на савремени српски језик.

То све упућује, да ако се жели сачинити озбиљна студија о загонеткама из тога доба, ови алманаси се морају врло пажљиво и детаљно проучити.

Јован Вуковић, Нова Пазова

ЗАГОНЕТКЕ КАО ЛЕК

Још у давна времена, и доба легендарног магичног квадрата «САТОР АРЕПО», код загонетака је уочена лековита моћ. Да су укрштене речи, ребуси, анаграми, посебно лек за душу може да потврди историја «Енигме» и њених сарадника. То сеfino уочава из искуства инж. Душана БЈЕЛАНА, једног од својевремено највреднијих сарадника овог листа од 1951. године. Он је био агроном, па професор пољопривредне школе у Славонској Пожеги, одакле је чим се «Енигма» појавила, почео да доставља занимљиве укрштене речи. Решавачи су његове радове брзо запазили, па су га 1952. године уврстили међу најбоље састављаче (Станислав ЖЕЛЕЗНИК, Душан БЈЕЛАН и Звонимир ТУРЕК).

Међутим, у његовом енигматском залету зауставила га је ненадано болест – слепило. Настали су тешки депресивни дани за врсног енигмату. Срећом, уз подршку супруге Мире и «Енигме», Душан је пребродо животно тегобе, енигматика му је вратила самопоуздање и веру у живот.

Наставио је слеп да саставља укрштене речи пуне три године од 1968. до 1971. Душан је смишљао део по део укрштенице, а супруга Мира је цртала ликове и састављала припремљене делове, потом све прекуцавала и завршни рад слала уредништву «Енигме». Укрштенице су били коректне, па нико није примећивао да их припрема слеп енигмата. За живота Душан БЈЕЛАН је објавио око 3.000 разноврсних загонетки. Ретка љубав према енигматици оджавала га је више година у животу (рођен је у Пољици 25. априла 1915. а умро у Загребу 12. новембра 1971). По свом енигматском делу (први рад је објавио 1932), инж. Душан БЈЕЛАН је понос «Енигме».

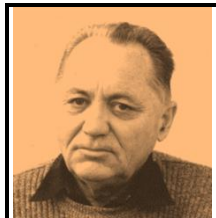
Да су загонетке лек потврђује и случај енигмате са Пала (Сарајево) још једног – Душана, овога пута ЈАНКОВИЋА. Он је са 16 година парализован, прикован за колица, па је слободно време прекраћивао решавањем укрштених речи. Када је стекао довољно решавачког искуства, и сам је почео да их саставља. За свог живота (Пале 28. јуни 1941 – 30. мај 2018) објавио је преко 2.000 енигматских радова, уз задовољство које га је држало у животу. Његове «ноге» биле су његове укрштенице са којима се дружио са бројним енигматским пријатељима из Југославије.

Сигурно је да има још примера коме су загонетке биле мелем за душу и радост живљења.

Лево:
ДУШАН БЈЕЛАН

Десно:
ДУШАН ЈАНКОВИЋ

Припремио: Мирослав Лазаревић, Београд

**Димитрије Давидовић
ЗАБАВНИК ЗА 1834. ГОДИНУ**

У «Веснику» број 64 представили смо Вам у оригиналу загонетке из ЗАБАВНИКА за 1820. годину, у 65. броју дате су оригиналне загонетке из ЗАБАВНИКА за 1833. годину, а сада ћете се дружити са загонеткама из овог алманаха Димирија ДАВИДОВИЋА за 1834. годину.

ШАРАДА и ЗАГОНЕТКЕ.

ВОПРОСЪ ШАРАДИ 1.

Речь самъ страна, Србию не нова,
Одъ три слога, по два свакій слова.
Два ми предѣя (слога) кадь по себи стое,
Тадъ ми по спой Турской име брое.
Алъ немьсли да ми е ту станаць,
Свуда самъ я — свуда плахатъ данаць:
Земля, вертець, престоль ми е Небо
Было слутно, было оно ведро.
Кадь ми име у глаголу стои,
Онда самъ я, кадь се што тоде двои (двои);
Одъца ми едно слово е предъ,
Она бивалъ, што ти законъ неда
Учинити правеный, ни царскій,
Само кадь кадь веши милитарскій!
Садъ ми съ друге стране узамй слово,
Да добѣмъ друго име ново,
Сие мѣсто кое онда има.
Кадь существо едно друго приима.
Два послѣдѣя казую ти слога.
Србско име, а рода мужакога.
Два ти иста безъ приагъ пимена,
Стварь наричу другога имена:
Два не, алъ е редоходна,
Назвати се може земноводна.
Редко свое мѣсто она мѣня,
Премь да веши, кадкадь была мѣня.

Историческо-литературный
ЗАБАВНИКЪ
за 1834 годину
сочиненіе
Димитрія Давидовича
Секретаря Княжескаго
и члена ученого Нравовскаго
Дружества
У КРАГУ СЪВѢУ.
У Княжеско-Сербской печатни.
Л. А. Л.

*** 241 ***

Слогъ ми првый олъ имени
 Иако проходи;
 Носи знати и бремена,
 Олѣдъ многи доходи!
 У найшей слави кадъ е,
 Велико име губи,
 Похваля му тды престаетъ,
 Чинъ Адрию похвалитъ.
 Други степенъ растити
 Теби каже третей слогъ
 Основана названъ —
 Дх имени, реи, мотъ.
 Да въ следи сагоа моя нарѣчу
 Старъ и младъ, и чинъ и родъ,
 Блю вѣстоу чинъ и адъ (остолѣма),
 Да нмъ тощи невини,
 Сдъ имени толь избрѣни,
 С' прѣда сано, са страгъ даа, (писмена)
 Растине увидиши,
 Одѣвати козъ зна.

Давидъ Давидъ.

ЗАГОНЕТКА 3.

Я самъ роде олъ твогъ рода,
 Живю ми, е да Богъ да!
 Првѣи ми те слогъ представля,
 Кой се изъ два тѣхъ саставля: (слова)
 Съ другимъ назеши ита ти радѣиъ,
 А у време башъ кадъ седѣиъ,
 Правѣи си ми слогъ видѣиъ,
 Другиъ веиъ си слогъ видѣиъ,
 Или 'вѣиъ га да погодиши,
 Чинъ га изъ три слова сложѣиъ.

Иванъ Крстѣиъ.

16

*** 240 ***

Была цѣла, была половина,
 Дае каждае и доброта вина,
 Два ти нѣста безъ крайнигъ писмена
 Стваръ нарычу другогъ имени;
 Похвала е, алъ прозна обликотъ;
 Дѣло юй пакъ называю дикомъ;
 Сви несгода была побѣдѣиъ,
 Али сама свой ти е мучѣиъ.
 Сдъ юй прво ти избрѣиъ слово,
 Измышляю имѣиъ, не ново (мысто)
 У комъ Волтера Совокулъ поспѣиъ,
 Ил' с' Теспидомъ хтеде да се тыши.
 Любителе милыиъ загонетке,
 Извѣиъ се изъ те любѣе пластке!
 Састави ми те слогове крайниъ,
 Пакъ несумилъ онда ни наймѣиъ,
 Да звѣиъ имѣ не женско,
 И таково не была вѣтежко,
 Пакъ ти много у глаголу страда,
 И приноси глѣди много ада.
 Желѣиъ, да ме видишь у одѣу,
 Кузари иди на Нѣу.
 И гдѣиъ е тѣхъ новаца доста,
 Тамъ олъ мене наймаю поста,
 Милитарски дѣла само ти адъ,
 Нити самъ я кадъ войника бѣиъ.

Како ти се допадамъ Шародо?

ЗАГОНЕТКА 2.

Рѣиъ самъ мала, али снажѣиъ,
 Прѣиъ три слогъ да броиъ:
 Отправѣиъ ти дѣла пакѣиъ,
 Ал' по Улазу кроиъ.
 Изаиъ царства мой э станѣиъ,
 Време радо проводишь —
 Пѣиъ непаѣиъ никомъ данѣиъ,
 Пригѣиъ находишь.

У ЛЕКСИКОНУ СРПСКИХ ЕНИГМАТА из 2007. године у делу са непотпуним подацима, налазимо да Јован КРСТИЋ, чији је један рад овде представљен, припада првој генерацији српских енигмата из прве половине 19. века. Он је, како тамо стоји записано, објавио загонетку у ЗАБАВНИКУ Димитрија ДАВИДОВИЋА (Крагујевац, 1834), при чему његов енигматски рад није довољно истражен.

Мирослав Живковић, Јагодина

У ЗНАКУ БРОЈА ШЕСТ

**ВЕСНИК ЈЕ СТИГАО ДО БРОЈА 66,
ПА СТОГА ОБЈАВЉУЈЕ
ШЕСТ НОВИХ ВАРИЈЕТАТА**

ИЗМЕШАНЕ ПОТИРАЉКЕ

Потираљка, као подврста анаграма, релативно лако се решава. Једина разлика је у томе што овде треба да се потру сва дупла слова, па се тек тада тражи решење.

Да би се решаваочима, ипак у некој мери, отежало одгонетање, помешаће се речи четири појединачне потираљке. Као завршна решења добијају се име и презиме америчког глумца, као и називи два његова филма.

**АМА, ВЕОМА, ВРЕДНИ, ГА, ГЛУМАЦ, ДОБАР, ДРАМСКИ, ИГРА,
ИЛИ, ИЛИ, МОДЕРНИ, НЕМИ, СНИМАЈ, ФИЛМОВЕ, ХЕРОЈЕ!**

Решење:

- 1. АМА! СНИМАЈ ХЕРОЈЕ! (ХАРИСОН);**
- 2. ИЛИ ВРЕДНИ НЕМИ ФИЛМОВИ (ФОРД);**
- 3. ДОБАР ИЛИ МОДЕРАН ГЛУМАЦ (БЕГУНАЦ);**
- 4. ИГРА ГА ВЕОМА ДРАМСКИ (СВЕДОК).**

ИНВЕРЗНИ КРИПТОГРАМ

За разлику од уобичајеног постављања криптограма, овде се врши инверзија. Даје се завршно решење, али је потребно правилно поставити у колону понуђене речи.

Решење је: **ГУСТАВ
АВГАНИСТАН, АУСТРАЛОПИТЕК, ГВАТЕМАЛА,
МАСОНЕРИЈА, ПЕТРОПОЛИС, УГОВАРАЧ**

Кључ је у речи «МАСОНЕРИЈА» где је палиндромно сакривен број «ОСАМ». Такође и само решење је анаграм речи «АВГУСТ», тј. осми месец у години. Тиме се намеће да овај број одређује неко место. Овај пут, то су осма слова сваке речи читано палиндромно.

Напомена: «ПЕТ» у речи «ПЕТРОПОЛИС» служи само да завара траг.

Решење: **АВГАНИСТАН, УГОВАРАЧ, МАСОНЕРИЈА, ПЕТРОПОЛИС,
АУСТРАЛОПИТЕК, ГВАТЕМАЛА.**

РЕДУКТИВНА ПАЛИНДРОМНА ИСПУЊАЈКА

За попуњавање мреже користе се само шест слова, с тиме што све речи почињу истим словима.

1											
2											
3											
4											
5											

Водоравно: 1. Иранско – канадски глумац, певач, Каримлу – Име региона у Мадја Прадешу; 2. Индијски физичар, Чандрасекара Венката – Старији играч Хајдука (1911), Јосип; 3. Немачки математичар, Бернхард – Истоимени град једне белгијске провинције; 4. Веслачка дисциплина (сваки веслач има по једно весло) – Узнемиреност; 5. Каиш – Аргентински песник, Ибн ел Барид (1925 – 2010).

Дијагонално: Јапанска густа супа са додацима: месо, поврће, резанци – Нехајност.

Напомена: Све уврштене речи су међусобно логогрифи.

Решење: **1. Рамин – Нимар, 2. Раман – Намар, 3. Риман – Намир,**

4. римен – немир, 5. ремен – Немер; Дијагонално: рамен – немар.

ПРЕСКОЧНА УКРШТЕНИЦА

Како сам назив укрштенице наговештава, неки тражени појмови се не уписују у целости, већ постоји прекид од по једног поља (највише три пута). Као припомоћ, унета су нека слова из решења.

Разместити дате речи на права места.

1										
2			Е							А
3										
4						И				
5									К	
6				А						
7										
8										А

Водоравно: АМАРЕЛА, ДАКАР, ЗВАНИЧАН, ИНСТИТУТ, КСИ, ЛАКРОС, Н, НЕРОДИМКА, ПРЕПРЕКА, РУ, ШТРАЦА;

Усправно: АЕ, ВИРУС, ДИРЕКТ, КОНТРАШ, Л, ЛАР, МАТЕРА, НЕМИ, НЗ, ОКУКА, ПАРК, РАСПАД, РИЧИ, САНТАНА.

Решење: **1. *ЛА*К*Р*ОС, 2. Н*ЕРОДИМКА, 3. ЗВ*АНИЧА*Н, 4. *ИНСТ*ИТУТ, 5. ПРЕП*Р*ЕКА, 6. А*МАРЕЛ*А*, 7. РУ*ДАКАР*Н, 8. КСИ*ШТРАЦА.**

Напомена: Звезде представљају празна (прескочна) поља.

Драган Лојаница, Београд

НОВИ ТОМ РЕЧНИКА САНУ – 21. КЊИГА

У децембру прошле године изашао је 21. том речника САНУ, речника који излази под називом **Речник српскохрватског књижевног и народног језика**. Обрађене су одреднице ПОГДЕКАД (а) до ПОКУПИТИ. Задивљујући је и величанствен обим овог дела, а исто важи и за његову садржину.

За нас енигмате је свакако важан, наш главни материјал с којим радимо су слова, речи и понека слика.

Треба рећи ово: парадокс је да овај речник излази на језику који званично више не постоји! Распадом државе СФРЈ, раздвојили су се и језици. Постоје мишљења да треба престати са радом на њему, међутим, немогуће је после толико труда (први том је изашао 1953. године), прекинути излагање а немогуће је и променити назив усред излагања.

Лингвисти који га раде кад су наведене недоумице у питању, воле да кажу да је то уствари речник са целокупног штокавског говорног подручја, а штокавски дијалект је основа српског језика. Сугестија је да је то уствари речник српског језика. У једном скорашњем напису Рада Стијовић, председница уређивачког одбора овог речника, је изјавила да ће да се настави његово даље излагање са садашњим називом, а да је у припреми речник српског народног и књижевног језика који ће бити у електронској форми.

Толико о томе. Већина озбиљних енигмата сигурно има у својим библиотекама ово дело, и користи га за претрагу и контролу. Оно што треба рећи је да све оно што је у њему није за наше коришћење. Речник обухвата масу покрајинских, застарелих, архаичних речи несталих из употребе, затим неисправно транскрибованих из других језика, што важи за пројектовану концепцију, али није све што је тамо, дозвољено за нашу употребу. Ево неких примера за то из разних томова:

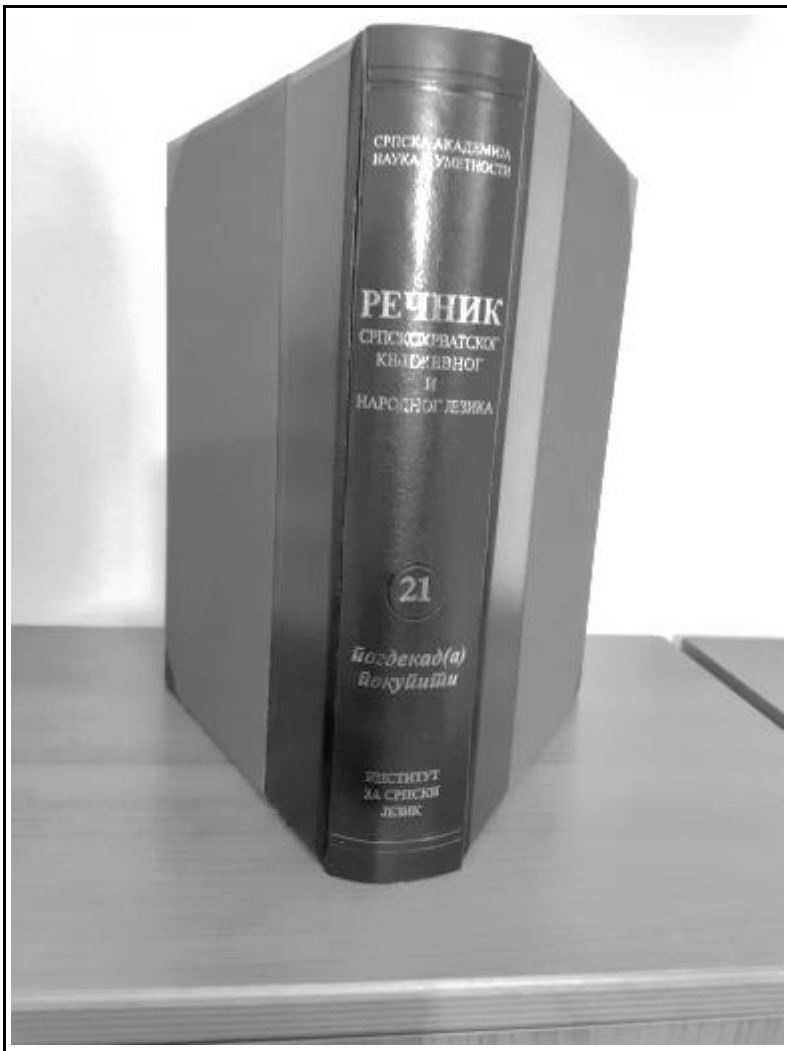
- ЗИБА – име кокошке
- ПЕРА – име козе или овце
- ЈОПЕТ – уместо ОПЕТ
- ПОКЕ – пола оке, покрајински и застарело
- ПОДРОМ – исправно је, наравно, ПОДРУМ
- ПОКЕРСКИ – који се односи на покер, ово не иде у укрштенице
- ПОЗАНАДИ, ПОКЕХДОБ, ПОДУФАНО???

С друге стране, постоји мноштво изванредних домаћих речи које се углавном не чују нити користе. Рецимо:

- ПОГЛЕДНИК, ПОГОВОРКА, ПОГОСТИТЕЉ, ПОДБИРАК, ПОДБОЧИНА, ПОЗАЈМИЧАР, ПОКРАДЕНИК, ПОДЗЕМКА, ПОЗНОРОЂЕНАЦ итд.

Највећи простор са свим значењима дат је одредници ПОД, ни мање ни више него 8,5 страна. Затим следи глагол ПОДИЋИ, 6,5 страна, ПОГОДИТИ, 4 стране итд.

Речник може да се купи за 2.600 динара у САНУ, одељење Издавачка делатност, соба 240 на другом спрату.

Марјан Радаковић, Ниш

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ГЛУМЦИ ФИЛМОВИ ОД 1945. ДО 1990. ГОДИНЕ – ТРОСЛОВНИ И ЧЕТВОРОСЛОВНИ ПОЈМОВИ

GLUMCI U JUGOSLOVENSKIM FILMOVIMA OD 1945. DO 1990. GODINE

U 889 filmova, snimljenih u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine, učestvovalo je blizu dve hiljade domaćih i stranih glumaca profesionalaca, amatera, dece, pevača i drugih zanimanja. U enigmatskim rečnicima na našem području nije zabeleženo ni četvrtina njihovih imena. Ovim skraćenim spiskom njihovih imena (ili prezimena) obuhvaćeni su samo oni terminološki oblici kojih nema u rečnicima ni pod bilo kojim drugim opisom. Za početak samo troslovni i četvoroslovni pojmovi.

BER Hari ("Osveta" - 1986.)

ASJA Đurđević ("U oluji" - 1952.)

ALUN Armstrong ("Đavolji raj" - 1989.)

BOJC Ruša ("Naš avto" - 1962.)

VRUS Iris ("Sedmi kontinent" - 1966.)

VUIČ Čedo ("U sredini mojih dana" - 1988.)

~~XXXX~~ GASI Bećir ("Zec sa pet nogu" - 1982.)

GELJO Jasmin ("Azra" - 1988.)

DRAG Vanja ("Obećana zemlja" - 1986.)

ERAK Milan ("Vojnikova ljubav" - 1976.)

ERAK Nina ("Ambasador" - 1984.)

ENES Kišević ("U raljama života" - 1984.)

ESAD Kazazović ("Dobra kob" - 1964.)

ZUPA Vjerran ("Živa istina" - 1972.)

ZAİM Muzaferija ("Praznik" - 1987.)

ZOJA Ođak ("Ada" - 1985.)

INGE Ilin ("Vlak bez voznog reda" - 1959.)

INGE Apelt ("Družba Pere Kvržice" - 1970.)

IPŠA Biserka ("Medeni mjesec" - 1983.)

IZET Đačić ("Kaja, ubit ću te!" - 1967.)

JOŽA Gregorin ("Zastava" - 1949.)

JOŽA Šeb ("Martin u oblacima" - 1961.)

JOŽA Rutić ("Jezero" - 1950.)

JOŽE Zupan ("Tri zgodbe" - 1955.)

JOŽE Mlakar ("Tri zgodbe" - 1955.)

- 2 -

JOŽE Horvat ("Bele trave" - 1976.)
 JOŽI Prepeluh ("Krizno razdoblje" - 1981.)
 JOZO Laurenčić ("Slavica" - 1947.)
 JURČ Vladimir ("Đačko doba pronalazača Puža"-1982.)
 LEŠO Miroljub ("So" - 1973.)
 LOJA Armando ("Vreme leoparda" - 1985.)
 MANJA Golec ("Noćni izlet" - 1961.)
 MBTO Jovanovski ("Ukleti smo, Irina" - 1973.)
 MIHA Baloh ("Veselica" - 1960.)
 MIHA Büngr ("Ti loviš" - 1961.)
 MIHA Levstek ("Pastirčići" - 1973.)
 MIHA Petrovčić ("Đačko doba pronalazača Puža-1982.)
 MANJA Vrenko ("Đačko doba pronalazača Puža"-1982.)
 NAIM Kriezlu ("Zec sa pet nogu" - 1982.)
 ROJC Nataša ("Sreća na lancu" - 1977.)
 REIĆ Lovre ("Marjuča ili smrt" - 1987.)
 RIGL Kenet ("Boris Godunov" - 1989.)
 ROLF Vanka ("Klisura" - 1956.)
 ROLF Hope ("Bijeli vukovi" - 1969.)
 RUŠA Bojc ("Naš auto" - 1962.)
 SEAD Čakal ("Mali vojnici" - 1967.)
 SUAD Rizvanbegović ("Sinji galeb" - 1953.)
 TRAH Zdenka ("Razmeda" - 1973.)
 TURK Matjaž ("Kad jagode zru" -1978.)
 TURK Sonja ("Rana jesen" - 1962.)
 ČENA Muharem ("Proka" - 1985.)
 ČENA Dževat ("Crveni udar" - 1974.)
 PICI Ivo ("Sokol ga nije volio" - 1988.)
 FLON Sizan ("Ne ubij" - 1961.)
 HANJO Hase ("Valter brani Sarajevo" - 1972.)
 HUBA Martin ("Quo vadis Živorade" - 1968.)
 HUBA Miklaš ("Sedmi kontinent" - 1966.)
 HUMI Gizela ("Ponedjeljak ili utorak" - 1966.)
 ŠKOF Janez ("Dobri staripijanino" - 1959.)
 ŠMČI Sibila ("Kuća na obali" - 1954.)
 ŠTUT Hari ("Ubica na odsustvu" - 1965.)
 Kada su u pitanju petoslovi u rečnicima Miodraga
 Tošića (A - LJ) nedostaje samo jedan pojam:
 ANDŽEJ Vajda ("Sibirska ledi Magbet" - 1962.).
 Priredio: Marjan Radaković - Niš

Мирослав Жиковић, Јагодина

АНАГРАМСКИ ПСЕУДОНИМИ (D, E, F)

**ЗАШТО СУ ИТАЛИЈАНСКИ УМЕТНИЦИ И НАУЧНИЦИ
ТОЛИКО СКЛОНИ СТВАРАЊУ ОВАКВИХ ПСЕУДОНИМА?
ДА ЛИ ЈЕ У ПИТАЊУ САМО МЕЛОДИЧАН ЈЕЗИК?**

Имајући намеру да коначно «ставим тачку» на ову тему одлучио сам да искористим све бенефите интернета. Данима сам сурфовао, налазећи све нове и нове примере, допуњујући их само најштуријим подацима. Након тог напорног ангажовања, стигло се до цифре од тачно 1.225 анаграмних псеудонима. Одмах треба напоменути да ту нису урачунати само чисти случајеви анаграмисања. Као и у енигматским издањима, у листу су унети и крњи, продужени и логотрифни анаграми. Допуштена је и могућност да разлика буде лимитирана на два слова.

Треба притом напоменути да је италијански аутор Марио Акунцо (Mario Acunzo) у својој књизи **GIA LA MASCHERA** прилично студиозно обрадио 192 анаграмна псеудонима.

Можете се одмах запитати: Какве то блиске везе има са енигматиком, када је то само једна вешта игра речи? Скоро да би они сумњичави били у праву да није нешто друго у питању. Особа која се нашла иза анаграмног псеудонима је, из овог или оног разлога, хтела да буде сакривена. Она је, истовремено, поставила изазов да се открије њено право име. Неко је, стога, морао да буде успешан решавач. Коначно значи, имамо класичан пример загонетног мотива!

1. RUBEN DARIO = BRUNO ERDIA, BERNARDO I.U. –

Никарагвански писац, новинар, дипломата (1867 – 1916);

2. NICOLAS DENOSOT = CONTE D'ALSINOS – Француски песник (1515 – 1569);

3. EMANNUEL DESOER = ERASME DE LUMONE –

Белгијски правник, писац, адвокат (1838 – 1882);

4. ANGELO DEVALLE = L'ALVAL GEDEONE, VELO D'ENALLAGE –

Италијански енигмата (? – 1919);

5. ANTONIO DIAS = NIOTANO SADI – Португалски песник (1892 – 1958);

6. ANDREW COVENTRY DICK = RICTER WEDEN VANDYCK –

Енглески писац (19. век);

7. ADOLFO DOLLERO = ALDO DE FLOROLO –

Италијанско-мексички историчар (1872 – 1936);

8. LODOVICO DOMENICHI = CHINIMEDO COVIDOLO –

Италијански полиглот (1515 – 1564);

9. JUAN ANTONI DOMINGUEZ = DONATO NUJA ZOGUEMINNI –

Шпански писац (18. век);

10. JUAN DE DIOS DOMINGUEZ = GIMESINDO DIAZ DE JUNO –

Мексички писац (19. век);

11. CARLO ANTONIO DONADONI = ANTONIO ROND DA COLONIA –

Италијански бискуп, писац (1672 – 1756);

12. SIOBHAN DONAGHY = SHANGAI NOBODY –

Енглески певач, писац сонгова (1984);

13. FIDELFO DONATI = FONTE DI FOLLIA – Италијански енигмата (20. век);**14. CARLO DONI = CIRO LANDO –** Италијански драмски писац (17. век);**15. DANTE DONZELLI = ZELINDA DELTON –** Италијански енигмата (1907 – 1985);**16. NICOLA DONZELLI = DALCONIO ZELLIN –** Италијански писац (16 – 17. век);**17. ALAIN DOREMIEUX = DANIEL MEAUROIX, ALEX DIEUMORAIN –**

Француски писац и преводилац СФ (1933 – 1998);

18. JAMES DOW = SAM WEJOD – Енглески писац;**19. ANTONIO DRAGONI = GORANIO DANNITO –**

Италијански математичар (18. – 19. век);

20. JOEL DUQUESNOY = EUDES JOLONQUY- Француски уфолог (20. век);**21. AGUSTIN BRUNO ZARAGOZA Y EBRI = ATANASIO GENARO BRIZGUZ Y BRU –**

Шпански свештеник (1712 – ?);

22. FRANK EDWIN EGLER = WARREN G. KENFIELD, FEWER KINGEL RAND –

Амерички еколоист (1911 – 1996);

23. ALFIO EMMI = FIAMELLO – Италијански професор, енигмата (1907 – 1996);**24. BRIAN ENO = BEN O RIAN –** Енглески музичар, композитор, продуцент (1948);**25. LUCIO FABBRI = FABIO BRULCI –** Италијански композитор (1955);**26. ERNEST FABRY = STEFAN BERRY –** Хрватски инжењер, енигмата (1919 – 2010);**27. ANGELO FALCHI = GHINO CELALFA –** Италијански песник (1880 – 1925);**28. MICHELE FALCO = COLA MELFICH –** Италијански композитор (1688 – 1732);**29. CARLO FARINETTI = CARONTE FRA LITI –** Италијански енигмата (? – 1952);**30. JOEL FAURE = RAOUL JEFE, LEO RUFAJE –** Француски драмски писац (1962);**31. ALBERTO FAVARA = RAFAEL BARATOV -** Италијански етномузиколог (1863 – 1923);**32. PIETRO FEA = E. A. FOPERTI –** Италијански библиограф (1849 – 1932);**33. GUY FERDINANDE = DANY DEGREUFIN, GUFREY DE DINAN –**

Француски песник, сликар (1950);

34. DOMENICO FERLA = NICODEME FOLAR – Италијански дечји писац (1939);**35. FRANCISCO LEITAO FERREIRA = FLORIANO FREIRE CITA CESAR –**

Португалски писац (1667 – 1735);

36. FRANCOIS FERTIAULT = CRANISOF ALTIFURET –

Француски полиглот (1814 – 1915);

37. NICOLAS LE FEUVRE = LE SCERAFIN VOLE – Француски филолог (1544 – 1611);**38. UGO FILICORI = LUCIO FRIGIO –** Италијански енигмата (? – 1937);**39. ETTORE FIORI = TITO FORIERE –** Италијански енигмата (1874 – 1947);**40. FERNANDO FORERO = ORNOFANDE FERRO –** Колумбијски писац;**41. GAETANO FORNASINI = GANATEO SANRIFONI –**

Италијански писац (1770 – 1830);

42. SCIPIONO FORTINI = SPILITO CEFONINI –

Италијански драмски писац, новинар (19. век);

43. THIERY FOULC = RUTILIE FOCH – Француски писац, издавач (1943 – 2000);**44. GIULIANO FRANCARDELLI = LUIGIANO ARDELFRANCLI –**

Италијански писац (17. век);

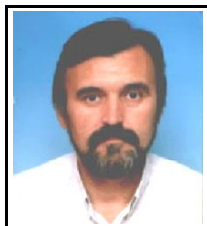
45. ANTONIO FRANCHI = TOANNIO CHIFRAN – Италијански сликар (1638 – 1709).

Приредио: Мирослав Лазаревић, Београд

проф. др ДИНКО КНЕЖЕВИЋ

АНАГРАМНА 2020.

АНАГРАМНА ЕДИЦИЈА, Е – књига број 24
Алманах анаграма објављених у 2020. години
на српском језику
Београд, фебруар 2021.

**«Добро обликовани анаграм је минијатурно
уметничко дело!»** (Дејвид Морис, 2011)

До сада објављене књиге из Анаграмне едиције

Штампане књиге:

1. «Анаграми Веселина Патрновића», Алма, децембар 2006.
2. «Икона светли», Алма, 2010.

Електронске књиге:

1. «Анаграмна 2001», фебруар 2002, допуњено март 2003.
2. «Анаграмна 2002», март 2003.
3. Збирка анаграма објављених у «Политици мозаику», 2003.
4. «Анаграмна 2003», фебруар 2004.
5. «Анаграмна 2004», фебруар 2005.
6. «Анаграмна 2005», фебруар 2006.
7. Збирка анаграма објављених у «Хуперу», март 2006.
8. «Анаграмна 2006», фебруар 2007.
9. «Анаграмна 2007», фебруар 2008.
10. «Анаграмна 2008», фебруар 2009.
11. «Анаграмна 2009», фебруар 2010.
12. «Анаграмна 2010», фебруар 2011.
13. «Анаграмна 2011», фебруар 2012.
14. «Анаграмна 2012», фебруар 2013.
15. «Анаграмна 2013», фебруар 2014.
16. «Анаграмна 2014», фебруар 2015.
17. «Анаграмна 2015», фебруар 2016.
18. «Анаграмна 2016», фебруар 2017.
19. «Анаграмна 2017», фебруар 2018.
20. 6688 анаграма из 500 бројева «Енигматике», мај 2018.
21. «Анаграмна 2018», фебруар 2019.
22. «Анаграмна 2019», фебруар 2020.
23. Збирка анаграма из «Беоквиза», фебруар 2020.
24. «Анаграмна 2020», фебруар 2021.

У овој електронској презентацији објављених анаграма на српском језику у 2020. години, на 267 страна, поред осталог, налазе се и поглавља везана за такмичења анаграмиста, поредак најпродуктивнијих анаграмиста у 2020, поредак аутора по броју објављених анаграма од 2001. до 2020, затим је дат приказ аутора анаграма по блогovima, стихованих анаграма, стихованих анаграма са интернетa, затим ту су и анаграми објављени у штампаним медијима током 2020, анаграми са интернетских блогова објављени у 2020. итд, значи дата је једна комплетна слика анаграмних збивања у Србији у протеклој 2020. години.

У уводном излагању под називом УМЕСТО ЗБОГОМ, аутор поред осталог каже:

Ово је јубиларна двадесета «Анаграмна».

Ове Ковид 2020. године бележи се благо повећање броја штампаних анаграма, са претходних 1.661, попели смо на 1.706 анаграма. Као и лани оволиком броју највише је допринело објављивање анаграма у неенigmatским часописима (Политикин забавник, Кикиндске, Суботичке и Пећиначке новине, Зрењанин, Панчевац, Порези и рачуноводство, Глас осигураника) и, посебно, дневним новинама (Српски телеграф, Блиц). Највише анаграма поново је објављено у «Српском телеграфу». Појединачно, епитет најпродуктивнијег у 2020. години, по први пут, понео је **Кристијан Кнежевић** (304), испред **Мирослава Цветковића** (247) и **Гордана Јовановић Шарић** (147). Иза њих су се пласирали **Раденко Раковић** и **Зоран Радисављевић**. Сви остали су објавили мање од 100 анаграма. Укупно је петоро најпродуктивнијих објавило 977 анаграма што је више од половине објављених анаграма.

Такмичења је ове године било мање него обично и сва су организована преко енигматских блогова. Резултати и анаграми који се налазе у овој «Анаграмној 2020» директно су преузети са блогова и у обиму који је био на располагању. Укупно је забележено мање од 1.000 такмичарских анаграма, а највише је објавила најактивнија група енигмата која на челу са **Јованом Новаковићем** у «игри анаграма» из недеље у недељу избацују доста квалитетних анаграма. Као и претходних година исти анаграмисти, предвођени **Зораном Радисављевићем** и **Зденком Цапаном** су били најуспешнији.

Протекле године нисмо се јавно свађали, а ни мирили. Свак лежи – спава у свом јендеку и будно, али ћутке, мотри шта раде они други. Заједништва нема ни на помолу.

Објављена је само једна књига, збирка анаграма **Гојка Мандића**.

Као и претходних година на крају књиге дат је преглед (на 136 страна) нетакмичарских анаграма са анаграмски најинтересантнијих интернетских блогова. У овом алманаху их има чак 4.831, лани (свега) 3.137, што указује на позитивно анаграматичко деловање вируса корона (узгред, објављено је много одличних анаграма везаних за прошлогодишњу пандемију). Највише интернетских анаграма је, као обично, са **Славковог** блога (3.965 или више од 82%). Појединачно, најпродуктивнији је био **Зоран Таџић** са 1.079 анаграма. Он је анаграме објављивао само као коментаре на Славковом блогу, а следи га **Зденко Цапан** са 856 и **Емилија Буњац** са 612.

Прошле године сам мислио да «пад броја анаграма који се објављују у штампаним медијима и на енигматским блогovima показују да смо протеклих година већ достигли зенит и да у наредном периоду треба очекивати даљи благи пад или стагнацију». Међутим пандемијска ситуација и принудна везаност за кућу ме је демантовала. Мене је пандемија, очигледно, изненадила. Нисам једини!

Што се квалитета тиче чини ми се да смо ту зенит достигли већ давно, али се и данас одржава завидан квалитет и појављује се више десетина (стотина) одличних и виртуозних анаграма. Чињеница је да се мало енигмата бави анаграмирањем. Практично, мање од двадесет енигмата редовно и «озбиљно» саставља анаграме, остали само с времена на време.

Као и претходних година (pdf) електронска верзија алманаха се бесплатно и са задовољством доставља свима који су за то изразили жељу (сада готово 100 енигмата). До сада се нико званично није одјавио. Добро је ако «Анаграмну» пошаљете другим, ако је представите у листовима које уређујете или где сарађујете, на енигматским блогovima или местима окупљања енигмата. Свима су на располагању и све претходне «Анаграмне». Адреса за све контакте је: veraknezevic@mts.rs.

И ове године сам имао конкретну подршку у прикупљању материјала, нажалост само од **Емилије** и **Славка**. Хвала им на помоћи и одвојеном времену.

И сада неколико речи за крај, стварни крај појављивања ове електронске анаграмске серије.

Када сам пре 20 година започињао са скупљањем и слагањем анаграма, користећи могућности рачунара који су се убрзано развијали и постајали релативно све јефтинији и доступнији, ни ја ни они који су ме јављањем и прилозима подржали нисмо веровали да ћемо дочекати и, ову, јубиларну двадесету «Анаграмну». Прва «Анаграмна» са анаграмима из 2001. појавила се почетком 2002. на свега 37 страна.

Било је јасно да је идеја добра, али да се без више сарадника неће моћи реализовати. Сарадници су се сами јавили тако да је прва «Анаграмна» имала и своје друго, допуњено издање, у марту 2003. на 54 стране, али са 7 коаутора (Никић, Живковић, Спасојевић, Пауновић, Бован, Патрногић и Радисављевић).

Прве «Анаграмне» су слане на мање од 20 електронских адреса. «Анаграмна 2004» већ поприма обрисе озбиљног и свеобухватног алманаха, број сарадника се повећава на 12, обим је близу сто страна, а дистрибуција на 23 адресе. Од 2006. смањује се број сарадника, а повећава обим алманаха и број заинтересованих анаграмиста. Од 2007. «Анаграмна» се спрема на ћирилицу и на латиницу. У «Анаграмној 2013» поред штампаних укључени су и анаграми са интернетских блогова чиме се обим значајно повећава, па 2016. има рекордни обим од 293 стране.

Када је «Анаграмна» покретана мало енигмата је знало шта се дешава на анаграмској сцени Србије, а још мање у окружењу. У том периоду «Анаграмна» је била превасходно информативни, али и забавни и лексикографски алманах. У међувремену свет анаграма и анаграмиста се преселио из штампаних издања и енигматских дружења у виртуелну димензију енигматских блогова. Све што се догађа, или се догодило, може се пратити (и «вечно» памтити) на блоговима. Готово све што се објави у штампаним издањима појави се на блоговима, пре или после објављивања у штампаним медијима. Тиме «Анаграмна», када се појави после више месеци, нема никакву информативну улогу, а њени забавни и лексикографски домети постали су упитни. Управо је то разлог да сам одлучио да «Анаграмну едицију» затворим са овом 20. књигом.

Некима ће ово бити тужна, а другима опет весела вест, а највише ће бити потпуно равнодушних. А из равнодушности нема напретка. Строго формално гледајући «Анаграмна» није ни постојала, нигде није регистрована, нема свој ISBN број, нити библиотечки запис. Дакле, оног чега нема не може ни нестати. Важно је, сада на крају, и ово констатовати. Записи о «Анаграмној» редовно су се појављивали у «Вуковом ковчежићу» и у «Веснику Нове загонетке» све док се ја, као друг – члан, нисам успротивио отимачини Енигматског савеза Србије, безвлашћу и непоштивању Статута. Отада у «Веснику» нема ни мене ни «Анаграмне», али, нажалост, нестало је и ЕСС – а, и правог и силецијског. На блоговима су Зоран редовно, а Димовић понекад, писали објаву до горе поменутих дешавања. На срећу Мирослав, Славко и Недјелко су редовно обавештавали посетиоце да се «Анаграмна» појавила и како се може добити копија. Ни један енигматски лист у Србији никада није објавио ни једну реч о било којој «Анаграмној». За разлику од њих, Борис Назански је мислио да «Анаграмне» завређују макар мало пажње, па је више последњих књига представио својим читаоцима.

Нико никада није отказао пријем «Анаграмних», мада ми се чини да сам многе малтретирао, скидањем и брисањем фајла. Рецимо, када сам «Анаграмну» слао на тридесетак адреса добијао сам 15 – 20 одговора, од најједноставнијих «Стигло, хвала» до похвалних мејлова, исправки, допуна и коментара. Када је број адреса на које се «Анаграмна» шаље прешао 90, број одговора је остао исти и сваке године све мањи. Чини ми се да сам постајао све већи давеж и гњаватор, а лепо васпитани пријатељи и колеге нису хтеле да ме увреде и откажу пријем.

Но, било како било, драги пријатељи и љубитељи анаграма, идемо даље, настављамо са анаграмирањем и мучењем слова. Хвала вам на разумевању и опростите на малтретирању. Ја ћу себи већ наћи неку другу занимацију, а надам се и Ви. Свако добро.

Динко Кнежевић

**ПОРЕДАК НАЈПРОДУКТИВНИЈИХ АНАГРАМИСТА
У ШТАМПАНИМ МЕДИЈИМА У 2020.**

1. КРИСТИЈАН КНЕЖЕВИЋ (304), 2. МИРОСЛАВ ЦБЕТКОВИЋ (247),
3. ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ (147), 4. РАДЕНКО РАКОВИЋ (145),
5. ЗОРАН РАДИСАВЉЕВИЋ (134), 6. ДАРКО МАРКОВИЋ (98),
7. СЛАВКО БОВАН (93), 8. СТОЈИМИР ТАЛИЈАН (78),
9. МЛАДЕН СПАСОЈЕВИЋ (77), 10. ЖЕЉКО ДИМОВИЋ (67),
11. ЖИВОТА ПЕТКОВИЋ (52), 12. МОМИР ПАУНОВИЋ (45),
13. ДРАГИША ЦЕТИЋ (38), 14. ДИНКО КНЕЖЕВИЋ (26),
15. ЗОРАН МИЛУНОВИЋ (17), 16. АНОНИМНИ АУТОР (15),
17. МЛАДЕН МАРКОВИЋ (12), 18. ЛУКА ПАВИЧИЋ (11),
19. ГОЈКО МАНДИЋ (10), 20. ИВАН АНДОНОВ (9),
21. ЉУБИЦА БИЛАЛОВИЋ (8), 22. МИРКО РАНЧИЋ (7),
23. ЗДЕНКО ЦАПАН (6), 24 – 26. АЛЕКСАНДАР ЈАНКОВИЋ,
НИКОЛА ПЕТКОВСКИ, ТОМИСЛАВ ПОПОВИЋ (по 5),
- 27 – 30. ЈОВАН ВУКОВИЋ, ДРАГОЉУБ МИЛОШЕВИЋ,
ЖИВАН ПЕРИЋ, МАРИНА РАИЧЕВИЋ (по 4),
- 31 – 34. ДРАГАН ЛОЈАНИЦА, БОЖО МИЉЕВИЋ,
СОФИЈА НЕЦИН, РАДОВАН УРОШЕВИЋ (по 3),
- 35 – 37. МИЛАН ЖИВАНОВИЋ, ТОДЕ ИЛИЕСКИ, ЗОРАН ТАЦИЋ (по 2),
- 38 – 47. РЕШАД БЕСНИЧАНИН, МОМИР ВУЧЕНОВИЋ, ЉУБИСЛАВ ДРАКУЛИЋ,
ЈОЖЕ РИЗАВЕЦ, МИЛОШ КАРНА, МЕСУД МАЛКОЧ, РАДОМИР МАТИЋ,
НИКОЛА ПЕШИЋ, ПЕРСИДА РАДАК, ВЛАДИМИР ШАРИЋ (по 1).

**ПОРЕДАК ПРВИХ ПЕТ НАЈПРОДУКТИВНИЈИХ АНАГРАМИСТА
НА ИНТЕРНЕТУ У 2020. ГОДИНИ
(УКУПНО 4831 САСТАВ ОД 59 АУТОРА)**

1. ЗОРАН ТАЦИЋ (1079), 2. ЗДЕНКО ЦАПАН (856), 3. ЕМИЛИЈА БУЊАЦ (612),
4. ЛУКА ПАВИЧИЋ (538), ВЛАДИМИР ШАРИЋ (199).

**ПОРЕДАК ПРВИХ ДВАДЕСЕТ АНАГРАМИСТА СА НАЈВИШЕ
ОБЈАВЉЕНИХ САСТАВА У ПЕРИОДУ 2001 – 2020.**

1. СЛАВКО БОВАН (3033), 2. МОМИР ПАУНОВИЋ (2748),
3. ЗОРАН РАДИСАВЉРВИЋ (2483), 4. МИРОСЛАВ ЦВЕТКОВИЋ (2385),
5. СТОЈИМИР ТАЛИЈАН (1650), 6. РАДЕНКО РАКОВИЋ (1382),
7. МЛАДЕН СПАСОЈЕВИЋ (1373), 8. ЖИВОТА ПЕТКОВИЋ (1241),
9. МИЛАН МИЛИН (1019), 10. ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ (955),
11. ГОРАН ТОПЛИЧЕВИЋ (821), 12. ДИНКО КНЕЖЕВИЋ (711),
13. КРИСТИЈАН КНЕЖЕВИЋ (600), 14. ВЕСЕЛИН ПАТРНОГИЋ (544),
15. ДАРКО МАРКОВИЋ (505), 16. ИВАН АНДОНОВ (478),
17. НИКОЛА ПЕШИЋ (417), 18. ГОЈКО МАНДИЋ (381),
19. ЖЕЉКО ДИМОВИЋ (362), 20. АЛЕКСАНДАР ЈАНКОВИЋ (258).

Рецимо на крају овог приказа, да је у 2020. години евидентирано и 377 стихованих интернетских анаграма, као и 144 објављених у штампаним публикацијама.

Драган Лојаница, Београд

УЗМИ СВЕ ШТО ТИ ГУГЛ ПРУЖА

У упутствима за енигматске сараднике редовно се тражи да за мање познате речи и појмове треба навести извор. То подразумева назив издавача публикације, назив аутора, годину издања и сл. Тако је оно што је ставио енигмата у свој рад било лако проверљиво. Мање познате речи и појмови су иначе они које велика већина решаваача сигурно неће знати, а често ни уредник. Неки сарадници се придржавају овог захтева, али већина не.

Док се посао одвијао само на штампаним медијима провере су биле једноставне, али са појавом компјутера, интернета и Гугла све је постало сложеније. На интернету може да се нађе буквално све што састављачу треба, нема више ограничења на само сопствени језик и државу, цео свет је на неки начин «на тањиру». Посебан проблем су електронски речници на разним сајтовима којих је све више. Ако су само копије постојећих штампаних, то је друга прича, али их је доста које на своју руку праве анонимни појединци или групе без критеријума или стручности. У већини њих се не наводи никакав извор, што је недопустиво.

Израда речника било које врсте је иначе тежак, обиман и дуготрајан посао, па је у најмању руку нескромно појавити се олако на мрежи са таквим делом.

Један од таквих речника, које овде наводим, јер сам приметио да га сарадници доста користе, је онај на сајту «Шта значи» (<https://staznaci.com>). Представља се као речник српског језика, али је уствари мешавина од домаћих и страних речи, личности, географских појмова, стручних термина, значи нема шта нема, права папазјанија свега и свачега. Треба имати у виду да:

- Не може да се нађе ко и с којим квалификацијама стоји иза њега;
- Не наводе се нигде извори за речи које се дефинишу.

Прави парадокс: поклањамо поверење неком ко је анониман, а друго, не зна се извор из ког је узет опис.

Ево шта сам нашао успут на том сајту:

- Неисправне речи: ХАРИКИРИ, ДРАКСТОР, СТРАМПУТИЦА, МАЈОРДАМ, АЛЕОПАТИЈА, ИТИНЕРАР;
- Чудно састављене стране речи које не могу да се нађу у веродостојним речницима: АКАРАКТЕР, АМОРТИЗАТОР;

- Нетачне дефиниције, за ТАРАНТЕЛА пише да је паук, иако је то ТАРАНТУЛА;
- Кад су у питању личности, постоје само презимена. Рецимо за ДЕКАРТ добиће се опис али без навођења имена. Ако ставите РЕНЕ ДЕКАРТ, одговор је да такав податак немају у бази.

У једном одељку имају следећу примедбу: «Наш сајт није одговоран за било какву евентуалну штету коју су проузроковали наши податци»?!

Иначе, пре извесног времена док сам се налазио ради неке провере на том сајту, одједном ми је на екрану искочила реклама за лек против увећане простате! Неозбиљно, нема шта!

Постоји и сајт, тј. речник ВУКАЈЛИЈА, наговештен као речник жаргона. Међутим, овде је комика у питању, они просто речено праве хумор са речима и изразима, и то често буде доста духовито. Невероватно, неки сарадници су и одатле узимали дефиниције!

Онај ко жели да се озбиљније бави енигматиком, требао би да има бар следећи сет речника иза којих стоје меродавне и угледне организације и стручњаци:

- **Велики речник страних речи и изрази**, И. Клајн и М. Шипка;
- **Речник српскога језика**, Матица српска;
- **Речник српскохрватског књижевног језика**, Матица српска;
- **Лексикон страних речи и изрази**, Милан Вујаклија;
- **Мала енциклопедија Просвете**, ИРО Просвета;
- **Речник српскохрватског књижевног и народног језика**, САНУ;
- **Велики атлас света – Просвета**, Младинска књига.

Постоји свакако још корисних речника али нико не може имати све, а горе наведени су, како што сам написао, основни. Додуше, њихов недостатак је што освежавање новим речима иде са закашњењем или се уопште не ради, али су они ипак својеврстан репер за све остало.

Речнике са западног подручја бивше државе, сарадници који их имају доста користе, али ту треба бити опрезан због етимолошког писања имена личности и топонима. Има случајева да се преузме реч у изворном облику не поштујући фонетска правила.

Енигматски речници које су правили појединци су корисни, али то је већ «друга лига», имају грешака и неприхватљивих појмова, па често треба проверавати оно што се из њих узима.

Крста Иванов, Бор АРАЛ и АНАЛ

На реаговање колега Момира Пауновића и Драгана Лојанице, да у нашим енигматским радовим користимо неисправне речи, које скоро да су се одомаћиле, а односи се на речи АРАЛ, АНАЛ, РЕОН и ИЈАТАР, мој покушај је да се од овога нешто разреши.

Наиме, за термин АРАЛ кажемо да је скраћени назив Аралског језера које се налази на граници Казахстана и Узбекистана, аналогно, попут ИНДИК – Индијски океан, АТЛАНТИК – Атлантски океан, АЗОРИ – Азорска острва, БАЛЕАРИ – Балеарска острва итд. Термин АРАЛ постоји скоро у свим четворословним енигматским речницима које су урадили и издали колеге: Власта Павловић и Симон Рацковић, Радош Пушоњић и Станко Жугић.

У колекцији енциклопедија, речника, лексикона и атласа које поседујем, нисам наишао на објашњење да је АРАЛ скраћени назив АРАЛСКОГ ЈЕЗЕРА. Али зато у руском АТЛАСУ СВЕТА – **АТЛАС МИРА, Главное управление геодезии картографии при совете министров СССР, Москва 1985** – у индексу постоје места са називом АРАЛ (тако написано, а ваљда се тако и чита) и то:

- АРАЛ – место у Кини, на реци Тарим;
- АРАЛ – место у Киргизији.

Такође, **GeoNames** у географској бази података даје велики број места са називом АРАЛ, а које приказујемо:

Aral Aral,Арал	Kyrgyzstan , Osh	populated place
Aral Aral,Арал	Kazakhstan , Almaty Oblysy	populated place

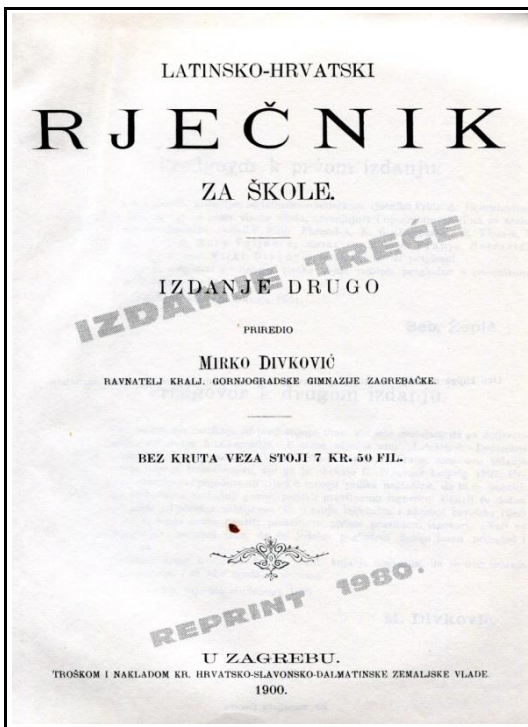
Са овим подацима можемо рећи да је термин АРАЛ решен, дакле место у Кини, место у Киргизији или место у Казахстану.

Што се тиче термина АНАЛ, такође у енциклопедијама, лексиконима и речницима искључиво постоји појам АНАЛИ, чије описе, из пар Речника страних речи, дајем:

- *пл.* годишњаци, летописи, догађаји забележени по годинама кад су се десили, Милан Вујаклија, 1937;
- (*мн.м.рода*) годишњаци, опис хисторијских догађаја по годинама, Братољуб Клаић, 1978;
- *мн.* годишњаци, летопис, Иван Клајн и Милан Шипка, 2006.

За АНАЛ једино објашњење налазим у издању ***Latinsko – hrvatski rječnik za škole, autor Mirko Divković, Zagreb, 1900, reprint 1980***, где се под синг. – једнина објашњава, а чију копију дајем.

annales, ium, m. (libri) godišnjaci, ljetopisi, po godinama zabilježeni događaji; osobito annales maximi, koje je pontifex maximus do Grakhâ sastavljao i u svojoj kući izlagao, da ih je svatko mogao čitati (sравни album). U sing. se upotrebljava samo o jednoj knjizi.

Дакле, драге колеге и поштовани уредници, на нама је хоћемо ли, када и како или уопште ове термине употребити.

- 2 -

drugim video uređajima. Odgovori na pitanja vezana za Srbiju, vrlo često, ostavljaju gledaoce poniženim i posramljenim od velikog neznanja čak i osnovnih činjenica ~~XXXXXX~~ o spstvenoj državi. Da je to tako potvrdiće navedena pitanja i odgovori u nastavku zabeleženo u pojedinim emisijama. Evo ih:

- Vojvoda Sindelić digao je bure baruta na brdu Čegar u blizini kojeg grada? Odgovor: Kruševac! ("Stigni me ako znaš", 6.11.2020.),

- Koje se jezero nalazi u blizini Surdulice? Odg: Prespansko! ("Stigni me ako znaš", 29.1.2021.)

- Koje se reke spajaju u Kruševcu? Odg: Ibar i Zapadna Morava! ("Stigni me ako znaš", 29.1.2021.)

- Koji se grad zvao Gurgusovac? Odg: Zaječar! ("Stigni me ako znaš", 29.1.2021.)

- Kako se zove leskovački okrug po reci levoj pritoci Južne Morave? Bez odgovora oba učesnika. ("Slagalica", 31.1.2021.)

- Koja reka na "S", pritoka Detinje, protiče kroz Kosjerić i Požegu? Bez odgovora oba učesnika. ("Slagalica", 17.1.2021.)

- U kojoj državi se nalazi grad Prijepolje? Odg: U Crnoj Gori! ("Potera", 21.9.2020.)

- Koja reka izvire iz jezera Plav, a uliva se u Drinu: Piva, Lim, Ibar? Odg: Ibar! ("Potera" 7.9.2020.)

- Iz kojeg grada je Zona Zamfirova? Odg: Iz Vranja! ("Slagalica", nezabeležen datum)

- Koje godine se dogodila bitka na Kadinjači?
~~Odgo~~

- 3 -

1941, 1943 ili 1944? Odg: 1944.! ("Potera", 21.9.2020.)

- Kod kojeg grada se nalazi brdo, izletišta i spomenik Kraljevica? Bez odgovora. ("Slagalica", 17.2.2021.)

- Koji je Milanovac na Dunavu? Odg: Gornji! ("Stigni me ako znaš", 5.3.2021.)

- Ko koristi trmke i vrškare? Odg: ratari! ("Ja volim Srbiju", 31.10.2020.)

- Na kojoj se planini nalazi vrh Midžor? Bez odgovora. ("Stigni me ako znaš", 5.3.2021.)

- Koje su domaće rase posavka, šumadinka, moravka? Odg: pas (tragač) i koza (ekipa)! Sa tačnim odgovorom ekipa bi osvojila 650 000 dinara koje su osvojene u pojedinačnom nastupu. ("Potera", 2.10.2020.)

Ne greše samo takmičari. U rubrici "Korak po korak" voditeljka je čitala pitanja: -Ima ga Vladičin.. -Ima ga Gedžin... Verovatno je mislila na Gadžin Han. ("Slagalica", 13.10.2013.).

Nepogreživi tragač i poznavalac svetske geografije i kulture nije znao da se manastir Rača nalazi u blizini Bajine Bašte. ("Potera", 8.2.2021.).

Na kraju navodim reči Radoša Bajića od 26.7.2020.

"Umesto da uzdižemo, hvalimo i afirmišemo sopstveno, svoje i naše - najčešće nam je bolje, lepše i vrednije sve ono što dolazi sa strane!!"

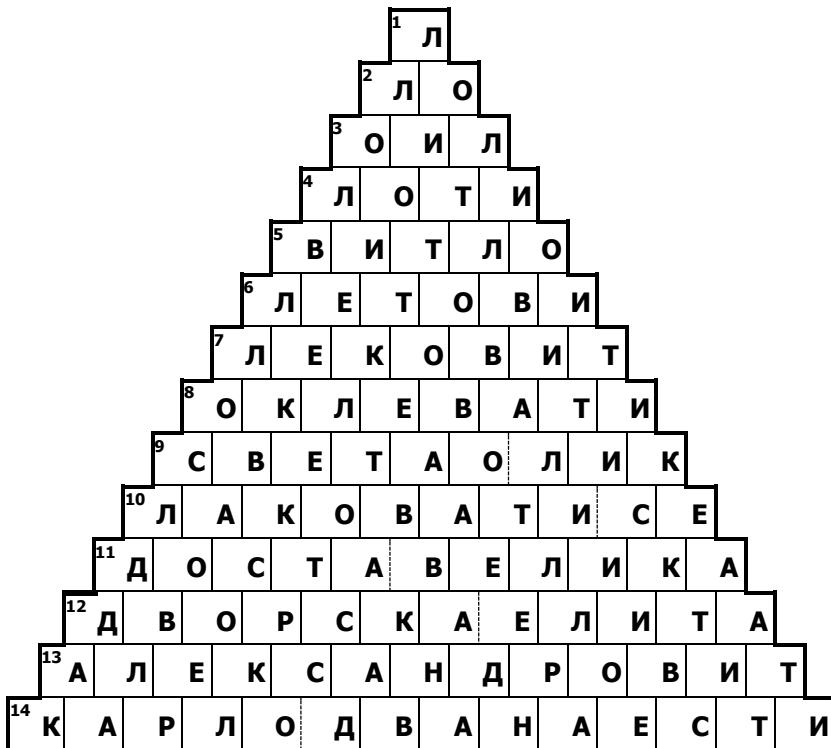
Marjan Radaković - Niš

Мирослав Жиковић, ЈАГОДИНА

ПИРАМИДА ОД 14 СЛОВА

Ево и четврте пирамиде ових димензија од нашег изузетног енигматског посленика и ствараоца Мирослава Живковића из Јагодине. Све честитке.

ВОДОРАВНО: 1. Тринаесто слово азбуке, 2. Иницијали Лоренса Оливијеа, 3. Уље (енгл.), 4. Француски писац, Пјер («Ислнадски рибар»), 5. Уређај за намотавање ужета на калем, 6. Кретање кроз ваздух (мн.), 7. Значајан за побољшање здравља, 8. Не журити са доношењем неког решења, 9. Симболичан назив за особу која је својим ангажовањем дала велики допринос некој заједници, 10. Наносити лак на нокте, лакирати (Милан Шипка, «Правописни речник српског језика», Нови Сад, 2010), 11. Прилично великих пропорција, 12. Одабрано друштво на двору, 13. Редак минерал, назван по руском минералогу Александрову, 14. Шведски краљ и значајни војсковођа (1682 – 1718).

Мирослав Лазаревић

У СУСРЕТ ДЕСЕТОМ «МЕМОРИЈАЛУ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»

СЛОВНИ РЕБУСИ

ЛЕПОТИЦЕ, СПРЕМИТЕ СЕ

(5,1,1,1,5 = 1,5,7)

За ревију модну,
припреме већ теку,
одабраће тада
и од вас понеку.

У Н С

ОЗБИЉНО СУ ЗГРЕШИЛИ

(3,1,1,1,6 = 5,7)

Предајте се људи,
бежање не вреди,
сад су вам на трагу,
па хапшење следи.

И Т П

СРПСКА СУДБИНА

(9,2,1,1,1,1 = 3,6,6)

Да будемо слаби,
сви се стално труде,
ипак опстајемо,
па се странци чуде.

Т Р У

Решења:

Усред У, С, Н имамо –

У СРЕДУ СНИМАМО;

Пре Т, И, П отрага – ПРЕТИ ПОТРАГА;

Наслагано са Т и Р, У –

НАС ЛАГАНО САТИРУ.

ИНДИРЕКТИ

БОГИЊЕ ЉУПКОСТИ (1,6 = 7)

Полицијска потрага.

ЖИТЕЉ АЗИЈСКЕ ДРЖАВЕ

(1,7 = 8)

Шумадинац је . . .

ШАРЕНИЦА ОКА (1,5 = 6)

Град на реци Ђетињи.

ДРЖАВА У КАРИБИМА (1,3 = 4)

**Место и река
у подручју Тамнаве.**

ИНТЕРЕСНА УДРУЖЕЊА

(1,1,1,4 = 7)

Укотвљена плутача.

Решења:

Г рације – ГРАЦИЈЕ;

. . . и Рачанин – ИРАЧАНИН;

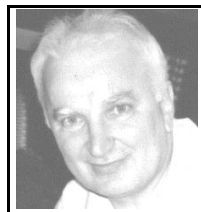
Д Ужица – ДУЖИЦА;

К Уба – КУБА;

К, Л у бови – КЛУБОВИ.

Милица Стевановић

У СУСРЕТ ДЕСЕТОМ «МЕМОРИЈАЛУ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»

СЛОВНИ РЕБУСИ

ДОБА ТЕГОБА (1,6,6 = 5,8)

Несретно је време,
нек све иде к врагу,
данас се све више
ослања на снагу.

В П Р Е

СЕОСКИ ПРОБЛЕМИ

(2,3,4,1 = 5,5)

Сељак је у грчу,
снашао га јад,
уништише летину
олуја и град.

Р Р Р Р Р

СНОВИ ВОДЕНИЧАРА
(2,1,2,9,2,1,1 = 7,3,4,4)

Уморни од рада
снију сваке ноћи,
коме ли ће она
и на јави доћи.

М Л

Њ А

ИНДИРЕКТИ

ХРВАТСКА ПЕВАЧИЦА (2,6 = 8)

Слушао сам песме
Наде Топчагић и Вере Матовић.
Свиђа ми . . .

НЕОДГОВОРНИ МЛАДИЋИ
(4,3 = 7)

Златиборцу нећу наплатити.
Певаћу . . .

ВИШЕ ДРУГАРА (2,5 = 7)

Лекар на маренди.

СТРМОГЛАВИ ПАД (2,3,3 = 8)

Американци опет ратују.
Изазвали . . .

УКРАШАВАЊЕ НЕЧЕГА (4,6 = 10)

Бежи деда, тражи те полиција.

Решења:

В ремети РАНИЈЕ – ВРЕМЕ ТИРАНИЈЕ;
На пет рата Р – НАПЕТ РАТАР;
МЛ и на растојању са Њ, А –
МЛИНАРА СТО ЈАЊУ САЊА.

Решења:

. . . се Верина: СЕВЕРИНА;
. . . фрај Ери – ФРАЈЕРИ;
Др ужина – ДРУЖИНА;
. . . су нов рат – СУНОВРАТ;
Деко, рација – ДЕКОРАЦИЈА.

КЛАЈН Хуга ИВАН
(Београд, 31. јануар 1937)

**ФАКУЛТЕТСКИ ПРОФЕСОР,
ДОКТОР НАУКА, ЧЛАН
САНУ, ПОЗНАТИ
ЛИНГВИСТА, НОВИНАР,
ПИСАЦ**

**ЗАНИМА СЕ ЗА ЕНИГМА-
ТИКУ, ОБЈАВЉУЈЕ
ПАЛИНДРОМЕ, ПАНГРАМЕ,
АНАГРАМЕ**

Дугогодишњи редовни професор Филолошког факултета у Београду, где је магистрирао («Стране речи у савременом италијанском језику») и одбранио докторску дисертацију («Утицаји енглеског језика у италијанском»). Велики језички познавалац, лингвиста светског гласа, редовни члан САНУ. Написао је велики број научних радова и 18 књига. За «Италијанско-српски речник» добио је награду италијанске владе. Члан је Савета Вукове задужбине и сарадник Матице српске. Говори италијански, енглески, француски, немачки, шпански, португалски и руски. Детињство му је везано за београдску улицу Тадеуша Кошћушка, трамвај «двојку» и калемегданско зеленило. Данас живи у Земуну и по његовим речима припадник је дорђолске дијаспоре.

Сарадник је многих дневних и недељних новина. Био је новинар «Илустроване полтике». У «Политикином забавнику» писао је о разним језичким темама. У «Борби», а потом у «Политици» и «НИН-у» имао је сталну рубрику о језику, а текстове о језичким проблемима и даље повремено објављује у «Политици».

Превео је и већи број књига с италијанског и енглеског језика, а више година је преводио и француске стрипове: «Астерикса», «Изногуда», «Тинтина» и «Таличног Тома».

Поред осталог, написао је и «Речник нових речи» (1992), а са Миланом Шипком «Велики речник страних речи и израза» (2006) и «Страни изрази и изреке» (2007). Његов «Речник језичких недоумица» доживео је до сада девет издања (прво 1981).

Како сам каже петљао се помало и у енигматику. Пре више година објављивао је у «Политикином забавнику» палиндроме (реченице које се једнако читају у оба смера) и панграме (реченице које садрже сва слова азбуке). Ево неких од тих палиндрома:

ИМАЈУ АРАПИ И ПАРА У ЈАМИ.

ЕВО, ПОЛИТИКА КИТИ ЛОПОВЕ.

ЗОВИ АУТОБУС У СУБОТУ, А И ВОЗ!

ОН: «ЗАР ОПАДА НИВО НОВИНА?» – «ДА, ПОРАЗНО!»

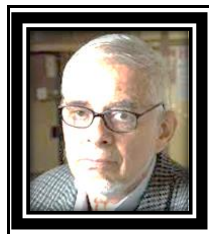
А ТУ, ПОД МОРАЊЕ, МАКАР И ПОЛАГАНО, ОНА ГАЛОПИРА КАМЕЊАРОМ ДО ПУТА.

У «Политикином забавнику» 2009. године изашла му је серија од десет «анаграмских прича», у којима је дао нова имена за нека позната књижевна дела: **ТОМЕ ВОДИ БАЈНА ЖЕНСКА** (Божанствена комедија), **ТУРСКИ АМАТЕР** (Три мускетара), **ЗАКОН ЧИНИ ЗЛА** (Злочин и казна). Поред тога успешно је анаграмирао и неке називе филмова: **ДОКАЖИ ВЛАСТ** (Сладак живот), **БАЛ КРАВА У СРЕМУ** (Булевар сумрака), **ПРЉАВА И БУЧНА** (Љубавна прича), као и називе опера: **СКЛАДНО ПЕВА** (Дон Пасквале), **ВЕЛИКА СТАРА УКРАЈИНА** (Кавалерија рустикана). Права енигматска посластица су и анаграми на тему историјских личности: **ПОЛА КАРТЕ** (Клеопатра), **РАДНИК ВЕСЕЛА ЛИКА** (Александар Велики), **ОНА НЕКА ВРЛО ЈАКА** (Јованка Орлеанка). У броју 2.999 «Политикиног забавника» од 31. јула 2009. године, «анаграмској» причи «Историја у анаграмима» дат је наслов **ЛЕЛЕ, GERMANKA** (Ангела Меркел), а у причи налазимо већи број успешних анаграма: **А ОПЕТ, БОЛАН, НАПОРАН . . .** (Наполеон Бонапарта), **КРАСАН МАЛИ** (Караманлис), **ПРЕЦИЗНА, А ЈАДНА** (Принцеза Дајана).

(Објављено у «Гласнику» Енигматског савеза Србије број 28, новембар 2010, рубрика «Допуњавамо Лексикон српских енигмата»)

Мирослав Лазаревић

ИВАН Хуга КЛАЈН
Београд, 31. јануар 1937 –
Београд, 31. март 2021.

Крајем марта месеца ове године преминуо је наш познати језикословац, универзитетски професор, академик, др Иван Клајн. Нама састављачима загонетака је био потребан и у том смислу близак, бавио се речима и језиком, а то је и наш основни материјал. Ни он није био равнодушан према нама и енигматици уопште, написао је више чланака и то критичких о ономе што ми правимо. Имао је сигурно велике симпатије према енигматици, а укрштеним речима посебно, и да је располагао с неким вишком времена, сигуран сам да би се радо бавио састављањем укрштеница. Његове чланке који се тичу енигматике нисам сачувао, али сам сачувао три текста са његовим анаграмима, дато у виду кратких прича. Ево једног његовог текста, а односи се на филмске теме.

Филм у анаграмима

БАЛ КРАВА У СРЕМУ

У нашем дому културе познати стручњак одржао је предавање под насловом «Највећи филмови XX века». Ми смо се само згледали, јер за филмове које је он помињао никада у животу нисмо чули. Тек на крају нам је открио тајну: све наслове је, каже, наводио у анаграмираном облику. Срећом, поделио нам је текст предавања, па сад покушавамо да откријемо прави наслов сваког филма. Погледајте и ви, можда нам можете помоћи.

Као прво, треба да знате да нису домаће производње сви филмови чији наслов тако звучи. У филму «БАЛ КРАВА У СРЕМУ», рецимо, играли су Глорија Свансон и Вилијам Холден, у филму «МИЛЕ, ХОДАЈ ДО САВЕ» Мерилин Монро и Ив Монтан, Марлон Брандо је играо главну улогу у филму «ОНАЈ МАРКУ ВОДИ КОЊА», а Мел Гибсон се први пут прославио филмом «БОСАНСКЕ ПЛИМЕ».

Ако мислите да је «ТАЈ ПЛАМЕН У НАМА» неки филм о страсној љубави, варате се: то је научнофантастична прича из далеке будућности. Филм «ПАНИКА, А ЦЕЗАР У РИМУ» није историјски него музички, са Џином Келијем у главној улози. Наслов «СТАРИ РУЖНИ ПЕЧАТ» не делује баш привлачно, али то је забавна комедија са Питером Селерсом у улози инспектора. За филм «А ДОЛАР СЕ НЕ БРОЈИ» Питер О'Тул је добио доста долара од америчког продуцента.

Из наслова појединих филмова можемо доста сазнати о животу њихових стваралаца. Ингмар Бергман је живео у стану с танким зидовима, где се из купатила његовог комшије све могло чути, «И ТУШ, И ЦИКА ПРАЊА», па је он тако назвао један свој филм. Долазећи 1941. године на снимање свог најбољег детективског филма, Хемфри Богарт се спремао да по обичају испије виски с ледом, али кад је видео каква се пића нуде у студију, разочарано је рекао: «ШТА, МЛЕКО И СОК?».

На снимање филма са Вореном Битијем, 1961. године, Натали Вуд је довела свог личног куvara, који је тачно знао какву кајгану она воли, па чак «И ВРСТУ ЈАЈА». Нажалост, у кухињи студија Ворнер брадерс прегорео је осигурач, па је кувар рекао свом помоћнику: »ЈАВИ – СТРУЈА!».

Неки лекари тврде да је «ЗДРАВНО ЗЕВАТИ», али Џорџ Лукас није веровао у то, и зато је 1977. године снимио свој чувени филм који ниједног гледаоца неће натерати на зевање.

Поменимо и неке филмове које су снимали Италијани – «А ЗВАНИЧНО ЈАДРАН-СКИ ЛАТИНИ», како се звао онај филм из 1962. у режији Пјетра Ђермија, с Марчелом Мastroјанијем у главној улози. На екрану смо већ видели неколико рок–опера, али је само једна «РОК–ДРАМА» – најпознатији филм Федерика Фелинија, који се још пре тога прославио филмовима «ДОКАЖИ ВЛАСТ» и «ПОМИСАО». На снимање филма Бернарда Бертолучија (1973) Марлон Брандо је позвао и једну групу рокера, рекавши: «ТО ГРУПИ НУДИ ЗАПОСЛЕЊА!».

Понеки наслови имају дугу преисторију. Давно некада, у средњем веку, један разбојник, да би умакао својим непријатељима, решио је да се прогласи мртвим. Приређен је велики погреб, а заправо је у ковчегу било само камење. У наше време један археолог је ископао тај ковчег, па је изненађено узвикнуо: «И СТЕНЕ САХРАЊЕНЕ!». Ту се нашао Вуди Ален, и отуда наслов његовог филма из 1986. године.

Такође у средњем веку, у једној малој царевини владар је умро без наследника. Састао се савет племића да изабере новог цара, па су изабрали најстаријег између себе. Кад су га показали народу, зачули су се разочарани поклици: «ТО НАМА ЦАР?», «АМА, ОТПАН!»; личи ми «НА МАТОРЦА!». Те узвике је забележио један хроничар, а у наше време прочитао их књижевник Вилијам Голдман, и по његовом сценарију настао је филм с Дастином Хофманом у главној улози.

Године 1984. једна новинарка је на снимању интервјуисала Арнолда Шварценегера, па се међу њима повео овакав разговор:

– Господине Шварценегер, чујем да спремате научнофантастични филм. А шта је с вашим боди–билдингом?

– ТО ТРЕНИРАМ – одговорио је глумац.

– Видим да камиони довозе разне компликоване машине за специјалне ефекте. Ко ће их поставити у студио?

– ТРИ МОНТЕРА.

– И на крају, реците ми како ће бити наслов филма?

– То сам вам већ рекао – са осмехом је одговорио глумац – и то двапут!

РЕШЕЊА: *Булевар сумрака, Хајде да се волимо, На доковима Њујорка, Побеснели Макс, Планета мајмуна, Американац у Паризу, Ружичасти пантер, Лоренс од Арабије, Крици и шапутања, Малтешки соко, Сјај у трави (2 пута), Ратови звезда, Развод на италијански начин, Амаркорд, Сладак живот, Осам и по, Последњи танго у Паризу, Хана и њене сестре, Маратонац (3 пута), Терминатор (2 пута).*

Драган Лојаница

(наставка са 48. стране)

Разлог је био један политички анаграм «И ЈУЖНОКОРЕЈКА СЕ БОРИ У РАТУ». Уредник Власта ПАВЛОВИЋ (прим. В. Ш) је био спреман да објави свих 19 варијација, сем ове једне, због које би имао грдних политичких проблема. Ја запео сви или ниједан. И тако је било – ниједан. За утеху дао ми је награду (већи хонорар) за серију мојих музичких анаграма».

Данило МАРИНКОВИЋ је један од доајена српске енигматике. Прве загонетке је објавио у броју 3 београдске «Енигме» 15. августа 1951. године. У «Енигми» број 6 од 10. октобра 1951. године објавио је први магични квадрат 7 x 7 у овом листу. Састављао је укрштене речи, анаграме, магичне квадрате, клинове и пирамиде, ребусе итд. Објавио је пар хиљада радова. Свакодневни послови одвојили су га од енигматике. Тек од 1990. године, по наговору брата Радемара, познатог енигмате, поново је почео да саставља анаграме и укрштенице. Тада сарађује у новосадским листовима: «Сканди», «Пан сканди», «Пан забавник», «Ребус», као и у неенигматским новинама: «Наша крмача», «Независне», «Глас тишине», «НС спорт плус», «Новосадски часопис», «Каћке новине». Специјалност су му анаграми. Користио је и псеудониме: «Дане», «Радус 2», «Д. Маринковић». Уређује енигматску рубрику у «Каћким новинама» од 1994. и у «НС спорт плусу».

Добитник је награде загребачког «Вјесниковог квиза» за највећу збирку тематских анаграма. О енигматској браћи МАРИНКОВИЋ – Радиславу Радемару и Данилу Данету, писао је Јован ВУКОВИЋ у броју 364 београдске «Разоноде», као и у «Политика разбистризи», број 159 од 4. септембра 2020. године. Награђен је Златном повељом Енигматског савеза Србије 2005. године за 50 година енигматског стваралаштва.

Заступљен је у књизи Зорана Радисављевића «СВЕТ АНАГРАМА» (Београд, 2004) са 4 анаграма, затим у књизи Владете ТРИВУНЦА «КЛИНОВИ, ПИРАМИДЕ И ВАРИЈАЦИЈЕ» (Београд, 2006) где је представљен пирамидом од 12 слова која је била објављена у зворничкој «Загонетки», у броју 25 (јуни 1996): Р, АР, НАР, ИРАН, ДРИНА, НАРОДИ, АНЕРОИД, АНДРЕОТИ, ДОТЕРИВАН, НЕДАРОВИТА, НАПРЕДОВАТИ, ПЕТРОВАРАДИН. У књизи Владете ТРИВУНЦА «МАГИЧНИ КВАДРАТ 7 x 7» (Београд, 2007) заступљен је са 2 квадрата (БАЛАТОН, АМАТЕРИ, ЛАБИЛАН, АТИЊАНИ, ТЕЛ АВИБ, ОРАНИЦА, НИНИВАЦ је први квадрат објављен у «Енигми» у броју 6 од 10. октобра 1951). У књизи Бориса АНТОНИЋА «ЗБИРКА КВАДРАТА 7 x 7», заступљен је са два квадрата (први је исти као код Владете, а други је ПОЗДРАВ, ОКАРИНЕ, ЗАСЕЛАК, ДРЕЗИНА, РИЛИЧАР, АНАНАСИ, ВЕКАРИЋ, објављен у «Вјесниковом квизу», број 135 из 1977. године. У књизи «СЛОВНИ РЕБУС ЕНЦИКЛОПЕДИЈА» (Београд, 2010) представљена је једна Данилова идеја у словном ребусу «КУПИО САМ ДВОЈА КОЛА» («К» у «ПИ», осам, двојако «ЛА»).

Биографија Данила МАРИНКОВИЋА са сликом је објављена у «ЛЕКСИКУОНУ СРПСКИХ ЕНИГМАТА» (Београд, 2007) на страни 199. Заступљен је и у књизи «УКРШТАЊЕ РЕЧИ У СРПСКОЈ ЕНИГМАТИЦИ» (Београд, 2014) са текстовима о укрштеницама из «Каћких новина».

Последњих година Јован ВУКОВИЋ и Владимир ШАРИЋ били су у контакту са Данилом МАРИНКОВИЋЕМ и размењивали разну литературу и енигматску штампу. Било је говора да се објави нешто више о доприносу Данила МАРИНКОВИЋА десетој уметности – енигматици. Идеја постоји и треба је реализовати како би смо се браћи МАРИНКОВИЋ одужили за њихов допринос нашој енигматици.

Нека му је вечна слава.

Јован ВУКОВИЋ и Владимир ШАРИЋ

ДАНИЛО Милана МАРИНКОВИЋ**Чортановци, 16. октобар 1933 –****Нови Сад, 27. фебруар 2021.**

У Новом Саду је 27. фебруара ове године у 88. години живота умро (од последица ковида) Данило Дане МАРИНКОВИЋ, дипломирани правник, писац, наставник, новинар, свестрани спортиста, спортски радник, шахиста и свестрани енигмата. Сахрањен је у Силбашу, на породичном гробљу почетком марта.

Данило МАРИНКОВИЋ је рођен 16. октобра 1933. године у Чортановцима и млађи је брат Радислав МАРИНКОВИЋА РАДЕМАРА (Сремски Михаљевици, 6. фебруар 1931 – Сомбор, 18. јануар 1993), под чијим утицајем је и почео да се бави енигматиком.

У Новом Саду је завршио гимназију 1952. године, студирао је на Вишој педагошкој школи историју и географију, како би 1983. године завршио Правни факултет. Као референт просвете радио је у Босанском Броду, а затим је од 1956. до 1959. године обављао посао наставника физкултуре, историје и географије. После одслужења војног рока у Карловцу и Загребу, запошљава се у Задру као референт плана у фабрици «Багат».

Као и његов брат одлази у Сомбор где од 1961. до 1986. године најпре обавља дужност секретара СОФК–е а затим и руководиоца радне заједнице. У Новом Саду живи од 1987. где до пензионисања 1994. године обавља функцију стручног сарадника Туристичког савеза Новог Сада. Био је свестрани спортиста: веслач, моделар, једриличар, рукометаш, атлетичар, одбојкаш. Наступао је за ОК «Војводину» (Нови Сад), београдски ОК «Партизан» и ОК «Маглић». Радио је и као атлетски и одбојкашки тренер, а у Маглићу је основао Шах клуб «Бора Костић», да би се у Босанском Броду такмичио као активни шахиста.

Као новинар је сарађивао у листовима: «Слободна Војводина», «Дневник» (Нови Сад), «Вјесник» (Загреб), «Младост» (Београд), «Сомборске новине», «Каћке новине», «НС спорт плус» (1996 – 2005, уредник разних рубрика, проглашен за новинара године овог листа 2001. године). Коаутор је монографије «ОК Војводина 1946 – 86», као и књиге поводом 60 година овог клуба. У «Каћким новинама» пише фељтоне из историје и књигу «Јесен у Каћу». У Каћу је живео до 2001. године, да би у Новом Саду живео до смрти.

Богато је енигматско стваралаштво Данила МАРИНКОВИЋА. У монографији Јована ВУКОВИЋА и Владете ТРИВУНЦА «ЕНИГМА 1 – 200», Данило о својим енигматским почецима каже: «За загонетке ме је загрејао мој старији брат Радислав. Негде 1944. године он је у 20–ак примерака «издавао» пар бројева свог енигматског листа «Загонетка» (писаћом машином, на индигу умножавање), који смо растурали по нашој Драгачевској улици на Чубури и суседној Грачаничкој, по цени од једног динара. Цео тираж би зачас плануо . . . Нисам сигуран да сам и ја тада имао нешто од радова, али сам био укључен у овај «издавачки» подухват, и то је мој први контакт са енигматиком . . .

У «Енигми» сам објављивао углавном анаграме, а било је и укрштеница на слободан лик. Сећам се овог случаја. Уз почетак сарадње у «Енигми», током 1952. године, на свакодневни наслов у новинама «У КОРЕЈИ ТРАЈЕ ОРУЖАНИ СУКОБ», саставио сам 20 анаграма, све један бољи од другог, али ниједан није објављен.

(наставак на 47. страни)

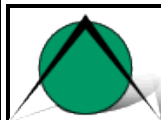

ЕНИГМАТСКИ СРЕМУШ

БИЛТЕН ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«С Р Е М», ПЕЋИНЦИ

БРОЈ 7
МАЈ 2021.

**ПРИЈАТЕЉ ЕК «СРЕМ» И
ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

BeoSing d.o.o.

Privredno društvo za proizvodnju,
trgovinu i usluge
Gavrila Principa 44a
11000 Beograd
Matični broj: 06661947
Pib: 101741420

tel.: + 381 63 348 570
+ 381 62 311 400

e-mail: office@beosing.com

web: www.beosing.com

Adresa knjižare «Kaisa»:

Savska 9

11001 Beograd

tel.: + 381 63 8473 760

Владимир Шарић,
председник ЕК «Срем»

Гордана Шарић,
потпредседник ЕК «Срем»

секретар клуба:
Јована Милетић

Чланови клуба:

Вукица ЈОВАНОВИЋ и Драгиша
ЈОВАНОВИЋ (Рума),
Марија ЂУРЧИЋ (Брестач),
Милица ПЕТРОВИЋ (Тител),
Драгана ШАРИЋ и Иван ШАРИЋ
(Шимановци), као и деца:
Исидора МИЛЕТИЋ, Настасја
МИЛЕТИЋ и Ксенија ШАРИЋ
(Шимановци)

Знамениште личности пећиначке општине – Гордана Јовановић Шарић

ПЕСНИКИЊА И ЕНИГМАТА

Гордана Јовановић Шарић рођена је 20. јануара 1949. године у Суботици (Мишковицима), општина Пећинци. Основну школу завршила је у Доњем Товарици, Учитељску у Сремској Митровици, а Вишу педагошку (руски језик) у Београду. Цео радни век провела је радећи као наставник руског језика у Шимановцима, од 1969. до пензионисања 2006. године. Пише песме за децу и одрасле, а од раних школских дана бави се и загонеткама. Објавила је књиге песама и загонетак: *Излетела птица* (2002), *Игра речи* (2002), *Јутро у мравњацима* (2003, завичајна награда „Цар Урош“), *Ветрове кочије* (2004), *Мој зоо врт* (2005), *Песме роду мом* (2006), *Сновоткање* (2007), *Ђачке загонетке* (2008), *Стопе* (2009), *Чаробна башта* (2014), *Анаграмисани хеленизам* (2016), *На крилима загонетке* (2018), *Тканица од слова и стихова* (2019) и *Поетске басне* (2020). У припреми је њена 15. књига *Риме по мери* (Поетика енигматике). На конкурс Најбоље песме о вину, у Иригу 2015. освојила је прву награду за „Винску песму“. На 8. међународном сабору духовне поезије „Раковица 2018“ њена песма „Сентандреја“ награђена је трећом наградом и златником Светог Саве. Стихови ове песникње заступљени су у више зборника поезије, као и у антологијама српског песништва за децу *Дете је најлепша песма*, *Слободана Станишић* (2007) и *Кад срце засветлица*, *Пера Зупца* (2009). Такође, њено се име појављује и у *Лексикону српских енигмата* (2007) и у *Антологији ауторске загонетке* (2009 и 2015). На Фестивалу ауторске загонетке (ФЕЗ) освојила је 2008. године сребрну, а 2009. године златну медаљу. Добитница је Златне повеље, Повеље за животну дело и Повеље за енигматско издаваштво Енигматског савеза Србије. Бави се и сликарством, а своја дела је излагала на више изложби, најчешће у Културном центру у Пећинцима.

Ваља рећи коју и о поетици енигматике ове познате Шимановчанке. Поетско и енигматско стваралаштво Гордане Јовановић Шарић је испреплетано и веома повезано. Стиховима, односно поезијом и загонеткама почела се она бавити још као ђак, тако да су се први њени радови појавили у „Сремским новинама“ далеке 1962. године. Прве књиге из Горданиног пера појавиле су се 2002. године.

Прва поетска књига *Излетела птица* самим насловом указује на то да је дошло време да се песме објаве а прва ениг-

матско - поетска

књига *Игра речи* да се и њене загонетне креације, објављиване током претходних 20 година у новинама и енигматским часописима, могу сарастати међу корице занимљиве публикације.

У тексту „Децапоезија у енигматици или енигматика у поезији за децу“ Мирослав Лазаревић наглашава значај стваралаштва за децу. Посебно истиче: „Својим другим енигматским издањем, књигом „Ђачке загонетке“, Гордана показује да је веома уметна и у стварању стихованих загонетак за децу и у том правцу даје значајан допринос дејој енигматици. Она наставља традицију многих дејој песника - енигмата, који су објављивали загонетке - песме, као што су Јован Јовановић Змај, Бранислав Цветковић, Живојин Карић, Јованка Храћанин, Десанка Максимовић, Гидо Тартаља, Селимир Милосављевић, Милорад Радновић, Момчило Тешић, Добрица Ерић, Љубивоје Ршумовић и други, али и енигмата - песника, као што су Бранислав Обрадовић, Никола Пешић, Милодраг Пејић итд.“

Ево како сама ауторка објашњава како је почела да се бави загонеткама:

МОЈА ПРВА ЗАГОНЕТКА

Кад сам била ја ђак мали
и учила прва слова,
кад су оловку ми дали
- родила се љубав ова.

На љубав ка новој срећи
све сам речи окретала,
чиштајући и учећи
увек нешто загонетала.

Игра шараје ђола века,
слова чудна кола сликују,
од не нема бољеј лека
да ти ведре зоре суну.

Светлајуће искре ђила
док шараје и живој сам,
овом књигом желим да вам
зрице своје среће дам.

А ево и примера – загонетке, која је објављена у „Сремским новинама“ далеком, 23. октобра 1963. године:

Прво слово једној гради
у нејојш када оде,
осиша нам само ђада
ајрејашно сишање воде.

Решение: БЛЕД – ПЕД

Једна од енигматско-поетских књига Гордане Јовановић Шарић је *Анаграмисани хеленизам* (митови кроз анаграме), књига штампана у издању БеоСинга 2016. године. Кроз стихове са анаграмима приказана су 70 митова из грчке митологије, а назив књиге дао је недавно преминули песнички бард и енигматиста Радмир Мићуновић, иначе рецензент. Мићуновић каже: „Од анаграмских митова до тогво митских анаграма - тако би се, најкраће, могао назвати подухват Гордане Јовановић Шарић, која својим рукописом оживљава историју и легенде старе Грчке. Ако знамо да се хеленска култура сматра темељом европске цивилизације, онда ауторка у име Старог континента, на известан начин, враћа дуг старим Хеленима.“

Тканица од слова и стихова је, пак, настала као продукт дугогодишњег бављења Гордане Јовановић Шарић анаграмирањем имена и презимена познатих личности, назива уметничких дела и географских и историјских наслова. Књигу је штампало и издало „БеоСинг“ из Београда 2019. године. Књига садржи 524 што стихованих што прозичких састава и представља *Тканицу од слова и стихова*.

Све речено – а много тога би се још могло и имало рећи, пример је и доказ – поетска енигматика Гордане Јовановић Шарић јесте заправо енигматска поетика, јер се у њеном стваралаштву непрестано преплићу песнички и загонетни садржаји, а чије она показује и доказује своје врхунско поимање обе области стваралаштва.

март 2021/ ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ17

ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ, број 138, април 2021. године,
Укрштене речи и анаграмијада, аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ

Р	А	С	Т	А	Н	Ц	И	■	В	А	Р	О	Ш
А	Н	Т	Р	Е	И	■	С	Р	Е	М	С	К	И
Д	И	Р	Е	Р	■	Х	М	Е	Љ	■	Д	О	М
И	С	Е	Н	■	Б	Р	А	Н	К	О	■	В	А
Ч	■	С	Т	Р	А	Ж	И	Л	О	В	О	■	Н
Е	Л	■	А	М	Р	Е	Л	И	■	О	С	Л	О
В	И	П	■	Б	И	Н	А	■	А	Л	Т	О	В
И	С	У	К	А	Т	И	■	П	А	К	Р	А	Ц
Ћ	У	Т	А	Ч	■	К	А	Р	Л	О	В	Ц	И

Тематски појмови: РАСТАНЦИ, СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ, БРАНКО РАДИЧЕВИЋ, СТРАЖИЛОВО, ПУТ, ШИМАНОВЦИ (решења анаграмијаде).

АНАГРАМИЈАДА ВЕЗАНА ЗА ТЕМАТСКЕ ПОЈМОВЕ

БАЧКИ РАСТАНАК (7) СТРАНИЦА његове књиге ослобађа нас од бриге. Песма Бранкове младости, и хит српске књижевности, говори о нашим одласцима и дивним ђачким данима!	БРАНКОВ ГРАД У СРЕМУ (7,8) КАКО СИ СРЦЕМ ВРЛИ град класичне лепоте, а духом млад, поднео многе олује и буре и остао симбол Бранкове ауре!
НАШ ПЕСНИК ВУКОВ СЛЕДБЕНИК (6,9) ВЕЋИ ЧАРОБНИК ДАР поезије нам је поклонио, изузетна и дивна је ствар то што је тако млад створио!	БРАНКОВ ЗАВИЧАЈ (10) ЖАЛИО СТВОР сваки за нашим песником што испева стих лаки о завичају свом. Он на врху Фрушке нађе вечни дом!
БРАНКОВ СПЕВ (3) ТУП је нож пре оштрења, кад се наоштри спреман је за нова стремљења, бритак као Бранков спев што брани Вуков гнев!	МЕСТО У СРЕМУ (9) ВИЦ О НАШИМ наравима и овде се препричава. Школа знана ту је свима имала име песника чија слава траје до данашњих дана, аутора «Ђачког растанка» славног Радичевић Бранка.

**УКРШТЕНЕ РЕЧИ И АНАГРАМИЈАДА, аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ,
ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ, број 139, мај 2021. године**

Ч	¹ В	Р	С	Т	О	Ћ	Е	■	Н	² А	Д	Н	У
У	Л	³ И	Т	И	С	■	Х	Р	И	С	Т	О	С
В	А	К	А	Т	■	Р	О	⁸ У	Н	■	Р	Н	К
А	Т	Е	В	■	Б	А	Л	⁴ С	К	А	■	И	Р
Р	■	Ц	Р	В	Е	Н	О	Ј	А	Ј	Е	■	С
К	С	■	О	Р	Б	И	⁵ Т	Е	■	З	Н	А	Н
У	М	А	■	Т	А	С	⁶ И	■	А	⁷ Н	Д	Р	У
Ћ	Е	Р	К	И	Ц	А	■	И	В	Е	Р	И	Ћ
А	Р	С	И	Ћ	■	В	О	С	К	Р	Е	С	Е

Тематски појмови: ХРИСТОС, ЦРВЕНО ЈАЈЕ, ВОСКРЕСЕ, ЧУВАРКУЋА, УСКР-СНУЋЕ (решења анаграмијаде). Слова означена бројевима дају први део одговора на ускршњи поздрав: ВАИСТИНУ.

АНАГРАМИЈАДА ВЕЗАНА ЗА ТЕМАТСКЕ ПОЈМОВЕ

УСКРШЊИ ПОЗДРАВ И ОДГОВОР (7,8,8) ОСВАНУСТЕ ИСКРО! ХИР СВЕСТИ бога, донесе нам срећу и сазнања многа.	ПРВО ОФАРБАНО ЈАЈЕ (6,4) ВЕРНО ЈЕЦАЈ Исуса Христа, преноси, знај, љубав чиста!
ЈАЈЕ КОЈЕ СЕ ЧУВА (9) КУВАР ЧУ «ЋА» од Далматинца и уз мало винца, ето достигнућа, – слика могућа – лепу биљку има што зове се као јаје – до Ускрса траје, ето нам хомонима!	ПОНОВНО РАЂАЊЕ (9) СКРЕНУЋУ С мисли о болу и бригама што су нас стисли, на поновно рађање јер свима је нама то велико благостање.

Лого ЕК «Срем» урадио је Графички студио «ЕЛИТ» Златка Бабића из
Шимановаца и представља загонетног фараона Тутанкамона

Билтен «Сремуш» издаје: ЕК «Срем», уредник: Владимир Шарић,
тел.: 022/480 – 211; 065/9999 – 212; Е – mail: vlakor5149@gmail.com,
прелом страна и техничка припрема издања: ЕК «Нова загонетка»